

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-154/2006/41.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Union Biztosító Zrt.** (Budapest) ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt indított eljárásban tárgyaláson meghozta az alábbi

határozatot

A Versenytanács megállapítja, az eljárás alá vont a 2006 áprilisától a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított az „Union-Smaragd” termékről adott tájékoztatás során.

A Versenytanács kötelezi az eljárás alá vontat 3.000.000 Ft (Hárommillió forint) bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557 számú bírságbevételei számla javára köteles megfizetni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

I n d o k o l á s

1. A Gazdasági Versenyhivatal annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást az Union Biztosító Zrt. ellen, hogy az eljárás alá vont az „Union-Smaragd” elnevezésű termékével kapcsolatban a fogyasztók felé irányuló tájékoztatása során megsértette-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) III. fejezetének rendelkezéseit.

I. Az eljárás alá vont

2. A 1991-ben alapított Union-nak 1999-ben vált 100%-os tulajdonosává a Wiener Städtische Versicherung AG. Biztosítási tevékenységét az Állami Biztosításfelügyelet által kiállított 05/1991. számú engedély alapján folytatja.

Az eljárás alá vont 2005. és 2006. évi gazdálkodásának egyes adatai az alábbiak szerint alakultak:

	Díjbevétel összesen (ezer Ft)	Díjbevétel az életbiztosítási ágból (ezer Ft)	Befektetési egységekhez kötött életbiztosítások		Részesedés a biztosítási piacon díjbevétel alapján	Részesedés az életbiztosítási piacon díjbevétel alapján
			díjbevétel (ezer Ft)	szerezésszám (darab)		
2005 I-IV. n.év	14.445.686	3.527.672	1.815.000	10.211	2,10	1,35
2006 I-III. n.év	13.036.951	6.553.836	1.717.430	11.791	2,07	1,72
2006. I-IV. n.év	17.467.454	8.765.738	n.a.	n.a.	2,10	2,08

Az életbiztosítási ágból származó díjbevétel jelentős része befektetési egységekhez kötött életbiztosításokból származott, s ilyen termékkel rendelkező szerződői javára több milliárd forint értékben hajtott végre befektetéseket.

A Versenytanács a Vj-45/2006. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott határozatában megállapította, hogy az MBI Nemzetközi Marketing Tanácsadó és Biztosításközvetítő Kft. és az eljárás alá vont 2000. szeptember 19-től 2002. május 31-ig, a Kereskedelmi és Hitelbank Rt. 2002. január 1-től 2002. május 31-ig az „MBI Befektetési Jövészámla” elnevezésű biztosítási termékhez kapcsolódó hitellehetőséggel kapcsolatban a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított. A Versenytanács az eljárás alá vontat 24 millió Ft bírság megfizetésére kötelezte. Az eljárás alá vont a határozat felülvizsgálata céljából bírósághoz fordult.

II. A befektetési egységekhez kötött életbiztosítások

3. Az életbiztosítási ágon belül megkülönböztetendők a befektetési egységekhez kötött életbiztosítások, amelyek a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (a továbbiakban: Bit.) az életbiztosítási ág ágazatok szerinti kockázati besorolásáról szóló 2. számú mellékletének III. pontja alatt szerepelnek.

A Bit. 3.§-a (1) bekezdésének 4. pontja szerint a befektetési egységekhez kötött életbiztosítás (unit linked) olyan életbiztosítási termék, amelynél a biztosító a biztosítási szerződés alapján képzett biztosítástechnikai tartalékot az általa létrehozott, önálló befektetési politikával rendelkező, elkülönítetten kezelt - azonos értékű, elméleti elszámolási részekből (befektetési egységekből) álló - eszközállományokba (eszközalapokba) vagy más, befektetési alapkezelésre jogosult társaság által kezelt befektetési alapokba helyezi befektetés céljából, a

szerződő választásától függően, a szerződésben előre meghatározott szabályok szerint [a biztosítási termék fogalmát ugyanezen bekezdés 9. pontja határozza meg: meghatározott biztosítási kockázatokra vagy kockázatcsoportokra kidolgozott feltétel- és teljesítési rendszer].

A Bit. befektetési egységekhez kötött életbiztosításokra vonatkozó előírásai közül kiemelhetők

- a fogalommeghatározások [a 3.§ (1) bekezdésének 18. pontja adja meg az eszközalap, a 35. pontja pedig a kockázatnak kitett összeg fogalmát],
- a biztosítót a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: PSZÁF) irányában az eszközalappal összefüggésben terhelő bejelentési kötelezettség különleges szabályai [lásd a 72.§ (2) és (3) bekezdését],
- a szerződés egyes tartalmi elemeinek meghatározása [96.§ j) pont],
- az ezen biztosítás különlegességéből fakadóan sajátos tartalékolási, befektetési és eszköznyilvántartási előírások [lásd pl. a 117.§ (1) bekezdését és (2) bekezdésének i) pontját, a 132.§ (4) bekezdését, a 136.§ (2) bekezdését, a 141.§-t, a 142.§ (2) bekezdését, 143.§-ának (1) és (2) bekezdését, a 144.§-t, de ez e témakörrel összefüggő rendelkezések közül megemlíthetjük a 133. § (3) és (6) bekezdését is],
- a biztosítót a szerződő (biztosított) irányában terhelő tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó különleges rendelkezések [166.§ (11) bekezdés],
- a felszámolás, illetve a végelszámolás esetén figyelembe veendő szabályok [222.§ (2) és (3) bekezdés].

Egyéb jogszabályok is rendelkeznek a befektetési egységekhez kötött életbiztosításokról, így például a biztosítók éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 192/2000. (XI. 24.) Korm. rendelet.

A befektetési egységekhez kötött életbiztosítások esetén az ügyfeleknek történő tájékoztatás formájáról és tartalmáról szóló 33/2002. (XI. 16.) PM rendelet egyebek között meghatározza az eszközalap, a befektetési egység, az eszközalap nettó eszközértéke, a befektetési egység vételi árfolyama, a számla és az alszámla fogalmát, rögzíti a befektetési egységekhez kötött életbiztosítások esetén a biztosító által évente legalább egy alkalommal a szerződő részére teljesítendő tájékoztatási kötelezettség szabályait, valamint előírja, hogy a biztosító minden munkanapon milyen formában köteles a befektetési egységekhez kötött életbiztosításaihoz kapcsolódó befektetési egységek vételi árfolyamáról és az eszközalapok nettó eszközértékéről rendszeres nyilvános tájékoztatást adni.

4. A befektetési egységekhez kötött életbiztosítások esetében az egyes eszközalapok a befektetés típusában és a befektetések kockázatában térnek el egymástól. A szerződőnek az adott eszközalapból való részesedését a befektetési egységek darabszáma fejezi ki.

Az eszközalapok tőkéje jellemzően (de nem kizárólag) befektetési alapokba kerül befektetésre. A befektetési alap befektetési jegyek nyilvános vagy zártkörű kibocsátásával létrehozott és működtetett, jogi személyiséggel rendelkező vagyontömeg, amelyet a befektetési alapkezelő a befektetők általános megbízása alapján, azok érdekében kezel.

A biztosító a befektetés során az eszközalap portfoliójában szereplő befektetési alapok befektetési jegyeit (az alap által kibocsátott értékpapírokat) vásárolja meg az aktuális árfolyamokon (egy jegyre jutó nettó eszközérték) és tőke kivonáskor visszaváltja a befektetési jegyeket a visszaváltás napján érvényes árfolyamokon [mind a vásárlás, mind a visszaváltás során előfordulhatnak kapcsolódó (pl. váltási) költségek].

A 2006. év I. félévében a 13 biztosító összesen 176-féle alapot kínált ügyfeleinek. A fogyasztók 2004 óta választhatnak euró alapú befektetési egységekhez kötött életbiztosításokat is (ilyen biztosítást jelenleg 7 biztosító kínál).

5. A 2005. és a 2006. évben a biztosítási piac egyes főbb mutatószámai az alábbiak szerint alakultak:

	Díjbevétel összesen (ezer Ft)	Díjbevétel az életbiztosítási ágból (ezer Ft)	Befektetési egységekhez kötött életbiztosítások	
			díjbevétel (ezer Ft)	szerződésszám (darab)
2005 I-IV. n.év	686.463.437	302.101.566	133.744.000	684.629
2006 I-III. n.év	628.938.018	172.365.247	99.371.043	590.727
2006 I-IV. n.év	830.413.758	420.773.273	n.a.	n.a.

A kamatadó bevezetésének hatására jelentősen megugrott a befektetési egységekhez kötött életbiztosítások iránt a befektetői kereslet. A 2006. év III. negyedévében a befektetési egységekhez kötött életbiztosítások tartalékának fedezete több mint 60 milliárd forinttal nőtt. 2006. szeptember 30-án a befektetett eszközök értéke 474 milliárd forintot tett ki.

6. A díjtartalékkal rendelkező életbiztosítási szerződések esetében lehetőség van arra, hogy a biztosító egy külön szerződés megkötésével, meghatározott ellenszolgáltatás ellenében, a visszavásárlási összeg erejéig kötvénykölcsönt nyújtson a szerződő fél számára.

A kötvénykölcsön fogalmát a Bit. 3.§-a (1) bekezdésének 37. pontja határozza meg: az életbiztosítási szerződés alapján a biztosító által legfeljebb a visszavásárlási összeg erejéig a szerződőnek nyújtható - pénzügyi szolgáltatásnak nem minősülő - kölcsön, amelyet a biztosító és a szerződő legkésőbb a biztosítási esemény bekövetkeztekor vagy a szerződés megszűntekor számol el. Azt, hogy a kötvénykölcsön biztosító általi nyújtása nem tekintendő pénzügyi szolgáltatásnak, megerősíti a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény is, amelynek az értelmező rendelkezéseket tartalmazó 2. számú melléklete I. Pénzügyi szolgáltatások részének 10.4. pontjának c) alpontja értelmében nem minősül pénzkölcsön nyújtásának a biztosítóintézet által az életbiztosítási kötvény tulajdonosának nyújtott kötvénykölcsön.

Ha az életbiztosítási szerződés alapján kötvénykölcsön nyújtására (és igénybevitelére) van lehetőség, akkor a Bit. 96. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján a szerződésnek tartalmaznia kell ennek részletes szabályait.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény alkalmazása körében a kötvénykölcsön igénybevitelének az életbiztosításhoz kapcsolódó adókedvezmény utólagos visszafizetési kötelezettsége tekintetében van jelentősége, ugyanis ha a magánszemély egy évet elérő időtartamú kötvénykölcsönt vesz igénybe vagy az egy évet el nem érő időtartamú kötvénykölcsönt többször is igénybe vesz, a korábbiakban érvényesített adókedvezményt vissza kell fizetni.

III. Az „Union-Smaragd” termék

7. Az eljárás alá vont 2006. április 1-jétől több értékesítési csatornán (saját hálózathoz tartozó függő ügynökök, többes biztosítási ügynökök, biztosítási alkusz) keresztül értékesíti „Union-Smaragd” termékét.

8. Az eljárás alá vont három eszközalapot kínál fel ügyfeleinek:

- „Union-Euro” eszközalap
- „Dinamikus” eszközalap
- „Konzervatív” eszközalap

A vonatkozó szerződési feltételek szerint a „Dinamikus” és a „Konzervatív” eszközalapok forintban denomináltak, vagyis a befektetési egység árfolyamok nyilvántartása forintban történik. Az „Union-Euro” eszközalap euróban denominált, vagyis a befektetési egység árfolyamok nyilvántartása euróban zajlik.

Befektetési eszközalapokhoz kapcsolódó szerződés esetén a befektetésből eredően fellépő árfolyamnyereséget vagy –veszteséget a szerződő viseli. Az eljárás alá vont által 2005 decemberétől, illetve 2006 augusztusától alkalmazott „Nyilatkozat életbiztosításhoz” formanyomtatványok (Vj-154/2006/4/G11/5/F/6., Vj-154/2006/4/G11/5/6/6.) rögzítik, a szerződő/biztosított tudomásul veszi, hogy a befektetési eszközalapok megválasztása személyes döntés, az azokban elhelyezett tőkére, sem annak hozamára vonatkozóan a biztosító nem vállal garanciát. A befektetésre, illetve az alapok megválasztására vonatkozó döntés kockázatát a szerződő viseli, s az eddig elért hozamokból nem lehet az értékek jövőbeni alakulására következtetni.

9. A befektetési egység az eszközalapban való arányos részesedést kifejező elszámolási egység, azzal, hogy a befizetett díj egy részét kezdeti egységekbe, a maradékot felhalmozási egységekbe fekteti az eljárás alá vont, ezenkívül még egy adott összegű kötvénykölcsönt nyújt a szerződőnek, amelyet szintén felhalmozási egységekbe fektet be. A befizetett díjból vásárolt egységek az ügyfél kívánsága szerint kerülnek befektetésre.

Az ún. „actuarial funding” értelmében az eljárás alá vont a kezdeti egységeket nem 100%-ban fekteti be. A kezdeti egységekből befektetett rész meghatározása az ún. „funding factor” segítségével történik.

A termék termékterve (Vj-154/2006/4/11/F/1.) és az eljárás alá vont részéről a 2006. november 14-i meghallgatáson előadottak (Vj-154/2006/11.) egyaránt azt mutatják, hogy a kezdeti egység nem teljes egészében kerül befektetésre, azzal, hogy a kezdeti költségek (így pl. a biztosításközvetítőt megillető jutalék) nem azonnal, hanem 10 évre elosztottan kerülnek levonásra. A felhalmozási egységek esetében szintén van költséglevonás, amelynek aránya kisebb, mint a kezdeti egység esetén, ebben az esetben a befizetett rész magasabb százaléka marad meg a költségek levonása után.

10. A befizetett díjnak befektetési egységekre történő átszámolása a következőképpen történik a 600.000 Ft-os befizetési csomag példáján:

- a 600.000 Ft-os csomag esetében 400.000 Ft az ügyfélbefizetés, 200.000 Ft a kötvénykölcsön,
- az ügyfél által befizetett 400.000 Ft-on belül 100.000 Ft a kezdeti egységek, 300.000 Ft a felhalmozási egységek értéke, míg a kötvénykölcsön teljes egészében felhalmozási egységekbe kerül,

- a befektetési egységek darabszámának a kiszámolása úgy történik, hogy a befektetés napján érvényes eszközalap árfolyammal osztják az egyes befektetési egységek értékét (például a 100.000 Ft-ot osztják az adott árfolyammal, így jön ki a befektetési egységek darabszáma),
- a továbbiakban ezek a darabszámok szorozódnak az eszközalapok mindenkor árfolyamával, így adódik a kötvényérték.

Megkülönböztetésre kerül a nyilvántartott egységek aktuális értéke és a befektetési egységek aktuális értéke. Például x összegű biztosítási díjból y illeti meg különféle költségek címén az eljárás alá vontat. Az eljárás alá vont elkülöníti az y részt, s befektetésre csak az x és az y különbözete kerül. Az y részt ugyanakkor nem vonja le azonnal az eljárás alá vont, hanem elosztja pl. 10 évre, s apránként fogja „elszámolni”. Befektetésre ugyanakkor csak az x és y különbözete kerül [ez képezi a befektetési egységekhez kötött (unit linked) életbiztosítások tartalmát]. Mindennek megfelelően az x összegű biztosítási díj a nyilvántartott érték, s az x és y különbözete a befektetett érték.

A költség levonás havonta úgy történik (ha %-os mértékegységű költségről van szó), hogy az egysége darabszámát csökkentik az adott százalékmértékkel.

11. A termék lényeges sajátossága, hogy a szerződő által választott díjfizetéstől függően az eljárás alá vont egy biztosítási évre automatikusan kötvénykölcsönt nyújt a szerződés létrejöttkor, s azt minden biztosítási évfordulón automatikusan megújítja, ha azt a szerződő nem utasítja el.

Az automatikusan nyújtott kötvénykölcsönt a biztosító biztosítási díjként kezeli. A kötvénykölcsön automatikus megújítását a biztosító 10 évre garantálja.

A biztosító a kötvénykölcsönre kamatot számol fel.

A termékterv szerint a bruttó kötvénykölcsön-kamat a jegybanki alapkamathoz kötött (a termék indulásakor 6%), ugyanakkor az üzletpolitikai kedvezménnyel nyújtott kötvénykölcsön-kamat 3,50%/év-ben került meghatározásra az első évre (a kamat ezt követően az általános szabályok szerint alakul, azaz azonos a jegybanki alapkamattal).

A 2006 júliusának végéig alkalmazott Különös Biztosítási Feltételekben a kölcsön kamatra 6%-ban került meghatározásra, azzal, hogy az üzletpolitikai kedvezménnyel nyújtott kölcsönkamatra éves szinten 3,5%, amelyet a biztosító havonta érvényesít a nyújtott kölcsön havi 0,29167%-os mértékéig a felhalmozási egységekből történő levonással.

A 2006 augusztusától irányadó feltételek szerint a kölcsönkamatra éves szinten 3,5%, amelyet a biztosító havonta érvényesít a nyújtott kölcsön 0,29167%-os mértékéig a felhalmozási egységekből történő levonással. A feltételek azt is rögzítik, hogy 2006. január 2-án az MNB jegybanki alapkamat 6% (a kamat maximális mértéke az évenkénti jegybanki alapkamat január 2-án meghatározott értékével azonos, de nem lehet alacsonyabb, mint 3,5%).

A termék termékterve értelmében a bruttó kötvénykölcsön-kamat és az ügyfél által fizetett kamat különbözete a levont alapkezelési költség terhére írandó jóvá az ügyfél részére. Ez az eljárás alá vont nyilatkozatából (Vj-154/2006/11.) megállapíthatóan azt jelenti, hogy amikor az adott százalékos alapkezelési költséget levonja minden hónap elején, azt mindjárt szétbontja a 6% és a 3,5% kamatrészre, baleseti halál részre, és ha esetleg van egyéb üzletpolitikai kedvezmény, arra a részre is.

12. Az ügyfél három csomag közül választhat:

	Kezdeti egység az ügyfél befizetéséből	Felhalmozási egység az ügyfél befizetéséből	Felhalmozási egység a kölcsönből
Első csomag	100.000 Ft	300.000 Ft	200.000 Ft
Második csomag	200.000 Ft	600.000 Ft	500.000 Ft
Harmadik csomag	300.000 Ft	900.000 Ft	800.000 Ft

Az ügyfél egyszerre több csomagot is választhat, s mindegyikből többet is.

Az eljárás alá vont minden kifizetés (halál, baleseti halál, visszavásárlás, részleges visszavásárlás) esetén a szolgáltatás összegéből levonja a kölcsön összegét. Ha a kölcsönből befektetett felhalmozási egységek értéke nem lenne elég, akkor a felhalmozási egységből kerül levonásra a maradék összeg, s ha még ez sem lenne elég, akkor a kezdeti egységekből.

13. A kötvénykölcsön igénybevétele a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény vonatkozó rendelkezései értelmében a rendelkezési jog gyakorlásának minősül, így mindaddig, amíg a magánszemély él az automatikus kötvénykölcsön lehetőségével, a törvény feltételeinek megfelelő életbiztosítási szerződés esetén sem tudja igénybe venni az adókedvezményt.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény szerint személyi jövedelemadó kedvezmény nem illeti meg a terméket, s a 2006. augusztus 31. után kötött szerződések nem élveznek kamatadó alóli mentességet.

14. Amint azt a biztosítási kötvény is tartalmazza, a biztosító a Befektetési eszközalapokhoz kapcsolódó Életbiztosítás Általános és Különös Feltételei, a szerződésben foglaltak, valamint a hatályos jogszabályok alapján a szerződés megkötésekor befizetett biztosítási díj ellenében a biztosított halála esetén a feltételekben meghatározott összeget fizeti ki.

A termék alkalmazása körében tehát a biztosított halála minősül biztosítási eseménynek. A biztosítási esemény bekövetkezésekor a biztosító az irányadó szerződési feltételek szerint a következő szolgáltatást nyújtja: a biztosított elhalálozása esetén kifizeti a kötvényértéket (a nyilvántartott egységek aktuális értékét), amelyből levonja a nyújtott kötvénykölcsön összegét, ha az a haláleset időpontjáig nem került visszafizetésre, azzal, hogy ha a biztosított halála baleset miatt következett be, akkor a biztosító ezen felül 1 millió forintot fizet ki baleseti haláleseti biztosítási összegként, feltéve, hogy a szerződés a baleseti halál időpontjáig nem került részleges visszavásárlásra.

A baleseti halál kockázati díja évi 1.000 Ft, amelyet a levont alapkezelési költség foglal magában.

15. Ha a biztosítás kezdete óta legalább egy hónap eltelt, akkor a szerződő fél írásban kérheti a biztosítás részleges vagy teljes visszavásárlását. Ebben az esetben az eljárás alá vont először a még fennálló kötvénykölcsönt egyenlíti ki.

A visszavásárlási összeg kiszámítása úgy történik, hogy az eljárás alá vont meghatározza a kötvényértéket, azt csökkenti a kölcsön összegével és a fennmaradt felhalmozási, illetve kezdeti egységekre alkalmazza a visszavásárlási költséget.

A kezdeti egységekre vonatkozóan a visszavásárlás az alábbiak szerint történik:

Az eltelt egész biztosítási évek száma	Visszavásárlási költség („büntetés”)
0	60%
1	55%
2	50%
3	45%
4	40%
5	35%
6	30%
7	24%
8	19%
9	10%
>9	0%

A felhalmozási egységekre vonatkozó visszavásárlási költség az első és a második évben 2%. Ezt követően az eljárás alá vont nem számít fel költséget. Ha egy csomagban visszavásárlás történik, akkor a kötvénykölcsön automatikusan visszafizetésre kerül és először az kerül levonásra a felhalmozási egységekből, ezek után alkalmazza az eljárás alá vont a fenti költségeket.

Amint azt az eljárás alá vont által 2006 augusztusától alkalmazott ügyféltájékoztató tartalmazza, a 10 éven belüli visszavásárlás jelentős veszteséget okozhat (Vj-154/2006/4/G11/5/6/5.).

16. A szerződést az alábbi költségek terhelik:

- kezdeti költség: az eljárás alá vont havonta a kezdeti biztosítási egységek aktuális értékének 0,49%-os mértékéig számol fel kezdeti költséget a biztosítás első 10 biztosítási évében
- alapkezelési költség: az eljárás alá vont havonta a kezdeti befektetési egységek és a felhalmozási befektetési egységek aktuális értékének 0,235%-os mértékéig számít fel alapkezelési költséget (ez a mérték magasabb, mint az eljárás alá vont más befektetési egységekhez kötött életbiztosításai esetén alkalmazott költség)
- kötvénykölcsön kamata: a teljes kölcsön kamata éves szinten 6%, az üzletpolitikai kedvezménnyel nyújtott kölcsönkamat éves szinten 3,5%, amelyet az eljárás alá vont havonta érvényesít a nyújtott kölcsön havi 0.29167%-os mértékéig a felhalmozási egységekből történő levonással
- számlaegyenleg küldése: évente egy alkalommal ingyenes, a további számlák egyenlegének költsége 440 Ft/db
- átváltási költség: évente a korábban meghatározottak szerint nyilvántartott befektetési egységeknek az egyik eszközalapból a másik eszközalapba történő első átváltása ingyenes, a további átváltásokért alkalmanként 440 Ft-ot számít fel az eljárás alá vont

A költségek a befektetési egységek darabszámának csökkentésével kerülnek érvényesítésre.

17. Az akciós időszak alatt (2006. április 1. és június 30. között, majd a meghosszabbítást követően 2006. december 31-ig) az ügyfél minden egyes csomag esetén a szerződés megkötésekor két üzletpolitikai kedvezmény közül választhatott:

1. Az első évben a szerződés kamatmentes, azaz az első biztosítási év során az ügyfélnek kimutatott és levont kölcsönkamat 0%. Ha a szerződést egy éven belül részlegesen visszavásárolják, akkor a szolgáltatási összegből az addig esedékes, le nem vont üzletpolitikai kedvezménnyel nyújtott kötvénykölcsön kamatok levonásra kerülnek.

2. Az eljárás alá vont a biztosított számára a kezdettől számított 3 éven át közlekedési balesetbiztosítást nyújt meghatározott feltételek szerint.

18. A Bit. 167.§-ának (1) bekezdése szerint az életbiztosítási szerződés megkötését követően a biztosító a szerződés létrejöttétől számított 30 napon belül - a kötelezettségvállalás tagállamának hivatalos nyelvén, vagy ez irányú megegyezés esetén, a szerződő kifejezett kérésére más nyelven - köteles a szerződőt bizonyítható és azonosítható módon, egyértelműen tájékoztatni a biztosítási szerződés létrejöttéről. A törvény 96.§-ának (2) és (3) bekezdése értelmében az életbiztosítási szerződést önálló foglalkozása vagy üzleti tevékenysége körén kívül megkötő természetes személy szerződő a 167.§-ban meghatározott tájékoztatás kézhezvételétől számított 30 napon belül az életbiztosítási szerződést írásbeli nyilatkozattal - indoklás nélkül - felmondhatja. A szerződő felmondó nyilatkozatának kézhezvételét követően a biztosító köteles 30 napon belül a szerződő által a biztosítási szerződéssel kapcsolatban bármely jogcímen részére teljesített befizetésekkel elszámolni.

Az „Union-Smaragd” termék esetében amennyiben a szerződő a biztosítási kötvény kézhezvételétől számított 30 napon belül eláll a szerződéstől, a biztosítónak jogában áll a befizetett díjat költségeivel csökkenteni. Ezen költségek értékét a biztosító 2.000 Ft-ban határozza meg. Ha a biztosítás orvosi vizsgálattal jött létre, a biztosító ennek költségét is érvényesítheti a visszafizetendő díjban.

IV.

Az eljárás alá vont vizsgált magatartása

19. Az eljárás alá vont több módon népszerűsítette az „Union-Smaragd” termékét, így 2006 májusában négy televíziós csatornán 30-40 alkalommal került sugárzásra az a televíziós reklám (Vj-154/2006/4/F/10/3.), amelyben az alábbiak hangzottak el:

„Idáig egy pénzügyintézetnél Ön csak meglévő pénzét fektethette be vagy kölcsönt vehetett fel. Az Union Biztosító világújdonságával Ön egyszerre teheti a kettőt. Ha Union-Smaragd életbiztosítást köt, befektetését az Union saját pénzével egészíti ki, hogy ezáltal Ön még magasabb hozamot érheszen el.
Union Biztosító. Csak nyugodtan.”

20. A 2006. április 26-tól alkalmazott szórólap (Vj-154/2006/4/10/3. F/10/23.) az alábbiakat tartalmazta:

„Bevezetési akció!

Kössön 2006. június 30-ig Union-Smaragd biztosítást, és válasszon az alábbi kedvezmények közül:

1. Ha Önnek a befektetés értékének a maximalizálása a fontos, akkor válassza:
Az első éves kölcsönkamat elengedését!
A biztosítási szerződéshez nyújtott kötvénykölcsönre a biztosító nem érvényesít kamatlevonást az első évben, így ennyivel is magasabb összeg kamatozik Önnek.
2. Ha Önnek a befektetés mellett fontos a biztosítási védelem, akkor válassza:
A baleset-biztosítási csomagot, melynek tartalma*:
Közlekedési baleset-biztosítás: 3 évre nyújt védelmet
 - baleseti halál esetén 5 millió Ft
 - baleseti rokkantság esetén 5 millió Ft
 - baleset esetén műtéti térítés 5 millió Ft* A közlekedési baleset-biztosítási ajándék maximum három szerződés mellé választható azonos szerződő esetén.”

A szórólap tájékoztatása szerint „limitált széria” áll a fogyasztók rendelkezésére.

A szórólap (mindhárom változatban) elsősorban az eljárás alá vont saját ügyfélszolgálati helyein, saját irodáiban kerültek alkalmazásra, s esetlegesen az ügynökök is egyet-kettőt magukkal vihetnek.

21. A szórólap második, 2006. június 23-tól alkalmazott változata (Vj-154/2006/4/10/4. F/10/22.) az alábbiakat tartalmazta:

„Bevezetési akció!

Kössön 2006. december 31-ig Union-Smaragd biztosítást, és válasszon az alábbi kedvezmények közül:

1. Ha Önnek a befektetés értékének a maximalizálása a fontos, akkor válassza:
Az első éves kölcsönkamat elengedését!
A biztosítási szerződéshez nyújtott kötvénykölcsönre a biztosító nem érvényesít kamatlevonást az első évben, így ennyivel is magasabb összeg kamatozik Önnek.
2. Ha Önnek a befektetés mellett fontos a biztosítási védelem, akkor válassza:
A baleset-biztosítási csomagot, melynek tartalma*:
Közlekedési baleset-biztosítás: 3 évre nyújt védelmet
 - baleseti halál esetén 5 millió Ft
 - baleseti rokkantság esetén 5 millió Ft
 - baleset esetén műtéti térítés 5 millió Ft* A közlekedési baleset-biztosítási ajándék maximum három szerződés mellé választható azonos szerződő esetén.”

A szórólap tájékoztatása szerint „limitált széria” áll a fogyasztók rendelkezésére.

22. A szórólap harmadik, 2006. december 20-tól alkalmazott változata (Vj-154/2006/40/3.) az alábbiakat tartalmazta:

„Kössön Union-Smaragd biztosítást, és válasszon az alábbi kedvezmények közül:

1. Ha Önnek a befektetés értékének a maximalizálása a fontos, akkor válassza:
Az első éves kölcsönkamat elengedését!
A biztosítási szerződéshez nyújtott kötvénykölcsönre a biztosító nem érvényesít kamatlevonást az első biztosítási évben, így ennyivel is magasabb összeg termel hozamot Önnek.

2. Ha Önnek a befektetés mellett fontos a biztosítási védelem, akkor válassza:

A baleset-biztosítási csomagot, melynek tartalma*:

Közlekedési baleset-biztosítás: 3 évre nyújt védelmet

- baleseti halál esetén 5 millió Ft
- baleseti rokkantság esetén 5 millió Ft
- baleset esetén műtéti térítés 5 millió Ft

* A közlekedési baleset-biztosítási ajándék maximum három szerződés mellé választható azonos szerződő esetén.”

A szórólap nem tartalmazza a „limitált széria” kifejezést.

23. A 2006. május 3-tól novemberig alkalmazott hatoldalal lepeorelló (Vj-154/2006/4/10/2. F/10/22.) egyebek között az alábbiakat tartalmazta, azzal, hogy itt is szerepelt a „limitált széria” közlés:

„Eddig pénzintézetől kölcsönt vehetett fel, vagy pénzt helyezhetett ott el. Gondolta volna, hogy eljön az idő, amikor a biztosító pénzt kölcsönöz Önnek, amit befektethet? Használja ki a remek lehetőséget most, és növelje meg befektetését az Union Biztosító kötvénykölcsönével!

Az Ön befizetése	Az Union Biztosító által nyújtott kötvénykölcsön:	Így az Ön teljes befektetése:	Vagyis Önnek:
400 000 Ft	200 000 Ft	600 000 Ft	50%-kal
800 000 Ft	500 000 Ft	1 300 000 Ft	62,5%-kal
1 200 000 Ft	800 000 Ft	2 000 000 Ft	66,7%-kal több pénz kamatozik

Az Union-Smaragd egyszeri díjas életbiztosítás, azzal a különlegességgel, hogy az Union Biztosító tekintélyes összeggel megnöveli az Ön megtakarítását – nagyon kedvező kölcsönkamat mellett. Így az Union pénze is Önnek dolgozik, vagyis az Ön megtakarításának hozamát növeli jelentősen.

Az Union Biztosító kiegészíti az Ön befektetését, így Önnek magasabb összeg kamatozik. Helyezze megtakarítását Union-Smaragd életbiztosításba és az Union által nyújtott automatikus kötvénykölcsönrel akár 66,7%-kal magasabb lesz az Önnek gyarapodó megtakarítási összeg!

Befektetési eszközalapjaink 2005-ben kimagasló hozamot értek el! Az ezekben történő befektetéssel jelentősen magasabb hozamot érhet el, mintha megtakarításait készpénzben, vagy folyószámlán, illetve bankbetétben tartaná. Ráadásul biztosítási védelmünket is élvezheti!

Válassza minél magasabb összegű csomagunkat, és a kötvénykölcsön összege is nagyobb lesz!

Megtakarítását igényei szerint vezetheti euróban vagy forintban is!
Az euróban vezetett megtakarítás előnye az árfolyamkockázat kivédése.

A választható eszközalapok:

A választható eszközalapok:	Hozam:
1. UNION-Euro eszközalap	40,23%*
2. Dinamikus eszközalap	17,45%*
3. Konzervatív eszközalap	8,03%*

*2005-ben elért évesített hozam

Alacsony kölcsönkamat:
Maximum az MNB-alapkamat, 2006-ban 3,5%

Válassza az UNION-Smaragdot!

- Egyösszegű megtakarítások banki kamatoknál lényegesen magasabb hozammal való befektetésre
- Ha változó összegű, nem rendszeresen jelentkező megtakarításait kedvező hozammal akarja befektetni.

...

- Ha nem akar lemaradni egy egyedülállóan kedvező, de csak korlátozott darabszámban elérhető befektetési lehetőségről.

Miért előnyös az UNION-Smaragd?

- Ön rugalmasan, kedvező feltételek mellett vehet ki pénzt befektetéséből.
- A befektetési alapokkal ellentétben nem kell eladási és vételi árfolyam közti különbséget fizetni.

...

- Euró nyilvántartás választása esetén felkészülhet az árfolyamkockázat kivédésére.
- Biztosítási védelemben részesül, melynek keretében extra szolgáltatást nyújtunk: baleseti halál esetén az aktuális kötvényértéken felül 1 000 000 forintot fizetünk ki.”

A leporelló egy példaszámítást is tartalmaz az automatikus kötvénykölcsön hatásáról a szerződő befizetéseire, egyebek között az alábbiakat közölve:

„Feltételezések:

Az Ön befizetése: 1 200 000 Ft, 12% vagy 15%, illetve 18% feltételezett átlaghozam 10 éven át...

A kötvénykölcsön

- akár 1 695 580 Ft-tal növelheti befektetéseinek az értékét a 10. év végére,
- hatására több mint 4,5-szeresét érheti befektetése 10 év után,
- 20,1%-ra növelheti az eszközalap 18%-os hozamát már az első évben.

(A számítások költséglevonások után, a fenti feltételezéseken, és a múltban elért hozamon alapulnak. Az adatok tájékoztató jellegűek és nem jelentenek garanciát a jövőre vonatkozóan.)”

A leporellóban szereplő grafikon szerint a 10. évben az ügyfél befektetéseinek értéke 12% átlaghozam esetén 3.017.949 Ft, 15% átlaghozam esetén 4.210.881 Ft, 18% átlaghozam esetén 5.721.815 Ft.

A leporelló (első és második változata egyaránt) elsősorban az eljárás alá vont saját ügyfélszolgálati helyein, saját irodáiban került alkalmazásra, s esetlegesen az ügynökök is egyet-kettőt magukkal vihettek.

24. A hatoldalas leporelló módosított, 2006. november 13-tól alkalmazott változata (Vj-154/2006/22/5.) egyebek között az alábbiakat tartalmazta (ezen már nem került feltüntetésre a „limitált széria” közlés):

„Eddig pénzintézetektől kölcsönt vehetett fel, vagy pénzt helyezhetett ott el. Gondolta volna, hogy eljön az idő, amikor a biztosító pénzt kölcsönöz Önnek, amit befektethet? Használja ki a remek lehetőséget most, és növelje meg befektetését az Union Biztosító kötvénykölcsönével!

Az Ön befizetése	Az Union Biztosító által nyújtott kötvénykölcsön:	Így az Ön teljes befektetése:	Vagyis Önnek:
400 000 Ft	200 000 Ft	600 000 Ft	50%-kal
800 000 Ft	500 000 Ft	1 300 000 Ft	62,5%-kal
1 200 000 Ft	800 000 Ft	2 000 000 Ft	66,7%-kal több pénz kamatozik

Az Union-Smaragd egyszeri díjas életbiztosítás, azzal a különlegességgel, hogy az Union Biztosító kötvénykölcsönt nyújt Önnek - kedvező kölcsönkamat mellett -, így az Union pénze is Önnek dolgozik, vagyis az Ön megtakarításának hozamát növeli jelentősen.

Az Union Biztosító kiegészíti az Ön befektetését, így Önnek magasabb összeg kamatozik. Helyezze megtakarítását Union-Smaragd életbiztosításba és az Union által nyújtott automatikus kötvénykölcsönrel akár 66,7%-kal magasabb lesz az Önnek gyarapodó megtakarítási összeg!

Befektetési eszközalapjaink 2005-ben kimagasló hozamot értek el! Az ezekben történő befektetéssel jelentősen magasabb hozamot érhet el, mintha megtakarításait készpénzben, vagy folyószámlán, illetve bankbetétben tartaná. Ráadásul biztosítási védelmünket is élvezheti!

Válassza minél magasabb összegű csomagunkat, és a kötvénykölcsön összege is nagyobb lesz!

Megtakarítását igényei szerint vezetheti euróban vagy forintban is!
Az euróban vezetett megtakarítás előnye az árfolyamkockázat kivédése.

<u>A választható eszközalapok:</u>	<u>Hozam:</u>
1. UNION-Euro eszközalap	40,23% *
2. Dinamikus eszközalap	17,45% *
3. Konzervatív eszközalap	8,03% *

*2005-ben elért évesített hozam

Alacsony kölcsönkamat:
Maximum az MNB-alapkamat, 2006-ban 3,5%

Válassza az UNION-Smaragdot!

- Egyösszegű megtakarítások banki kamatoknál magasabb hozammal való befektetésre
 - Ha változó összegű, nem rendszeresen jelentkező megtakarításait kedvező hozammal akarja befektetni.
- ...

Miért előnyös az UNION-Smaragd?

- Ön rugalmasan, kedvező feltételek mellett vehet ki pénzt befektetéséből.
 - Nem kell eladási és vételi árfolyam közti különbséget fizetni.
- ...
- Befektetését vezetheti euróban vagy forintban is, ezzel felkészülhet az eurózónához való csatlakozásra.
 - Biztosítási védelemben részesül, melynek keretében extra szolgáltatást nyújtunk: baleseti halál esetén az aktuális kötvényértéken felül 1 000 000 forintot fizetünk ki.”

A leporelló egy példaszámítást is tartalmaz az automatikus kötvénykölcsön hatásáról a szerződő befizetéseire, egyebek között az alábbiakat közölve:

„Feltételezések:

Az Ön befizetése: 1 200 000 Ft, 12% vagy 15%, illetve 18% feltételezett átlaghozam 10 éven át.

...

A kötvénykölcsön

- akár 1 695 580 Ft-tal növelheti befektetéseinek az értékét a 10. év végére,
- hatására több mint 4,5-szeresét érheti befektetése 10 év után,
- 20,1%-ra növelheti az eszközalap 18%-os hozamát már az első évben.

(A számítások költséglevonások után, a fenti feltételezéseken, és a múltban elért hozamon alapulnak. Az adatok tájékoztató jellegűek és nem jelentenek garanciát a jövőre vonatkozóan.)”

A leporellóban szereplő grafikon szerint a 10. évben az ügyfél befektetéseinek értéke 12% átlaghozam esetén 3.017.949 Ft, 15% átlaghozam esetén 4.210.881 Ft, 18% átlaghozam esetén 5.721.815 Ft.

25. Az eljárás alá vont internetes honlapján 2006. április 19-től közzétett, a fogyasztók által legalább 2006. szeptember 13-ig elérhető közlemény az alábbiakat tartalmazza (Vj-154/2006/17/1.):

„Világújdonság az UNION Biztosítótól

Különleges életbiztosítás.

Az UNION-Smaragd egyszeri díjas életbiztosítás, amelynek különlegessége, hogy az UNION Biztosító automatikus kötvénykölcsönt nyújt, amellyel megnöveli az ügyfelei számára hozamot termelő befektetést.

Éljen a különleges lehetőséggel, kössön 2006. december 31-ig UNION-Smaragd biztosítást, és válasszon bevezető ajándékaink közül, melyet az UNION-Smaragd mellé kínálunk!”

26. Az eljárás alá vont internetes honlapján 2006. augusztus 23-tól legalább 2006. szeptember 13-ig az alábbi tájékoztatót tette közzé (Vj-154/2006/17/2.):

„2006. szeptember 1. után kötött életbiztosítása is lehet kamatadómentes!

A 2006. szeptember 1-jén és az azt követően aláírt életbiztosítási szerződések esetében továbbra is mentesülnek a kamatadó alól az alábbi szolgáltatások:

- bármilyen időtávú biztosításnál a haláleseti szolgáltatás,
- a 10 évnél hosszabb biztosításoknál a lejáratosi szolgáltatás.

A 2006. augusztus 31-ig aláírt folyamatos vagy egyszeri díjas életbiztosítási szerződések az eseti befizetésekkel együtt mentesülnek a kamatadó alól. Az eseti befizetés abban az esetben is, ha a befizetés 2006. szeptember 1. után történik meg, amennyiben az alapbiztosítás 2006. augusztus 31-ig aláírásra került.

Ha Önnek most nagyobb összeg áll a rendelkezésére, kössön UNION-Smaragd befektetési eszközalapokhoz kapcsolódó egyszeri díjas életbiztosítást, így az UNION automatikus kötvénykölcsönével Önnek még magasabb összeg kamatozik.”

27. Az eljárás alá vont internetes honlapján az „Union-Smaragd” termékkel kapcsolatban az alábbi (a Versenytanács rendelkezésére álló, 2006. szeptember 13-i irat szerint) tájékoztatás került elhelyezésre a „Smaragd” oldalon (Vj-154/2006/17/3.):

„Az UNION pénze is Önnek dolgozik!

Eddig pénzintézettől kölcsönt vehetett fel, vagy pénzt helyezhetett ott el. Gondolta volna, hogy eljön az idő, amikor a biztosító pénzt kölcsönöz Önnek, amit befektethet? Használja ki a remek lehetőséget most, és növelje meg befektetését az Union Biztosító kötvénykölcsönével!

Az Union-Smaragd egyszeri díjas életbiztosítás, azzal a különlegességgel, hogy az UNION Biztosító automatikus kötvénykölcsönt* nyújt Önnek – kedvező kölcsönkamat mellett -, így tekintélyes összeggel megnövelve az Ön megtakarítását. Így az UNION pénze is Önnek dolgozik, vagyis az Ön megtakarításának hozamát növeli jelentősen.

Helyezze megtakarítását UNION-Smaragd életbiztosításba és az UNION által nyújtott automatikus kötvénykölcsönrel akár 66,7%-kal magasabb lesz az Önnek gyarapodó megtakarítási összeg!

Válassza minél magasabb összegű csomagunkat, és a kötvénykölcsön összege is nagyobb lesz!

Az Ön befizetése	Az Union Biztosító által nyújtott kötvénykölcsön:	Így az Ön teljes befektetése:	Vagyis Önnek:
400 000 Ft	200 000 Ft	600 000 Ft	50%-kal
800 000 Ft	500 000 Ft	1 300 000 Ft	62,5%-kal
1 200 000 Ft	800 000 Ft	2 000 000 Ft	66,7%-kal több pénz kamatozik

Példa: Az automatikus kötvénykölcsön működése

Befektetési eszközalapjaink 2005-ben kimagasló hozamot értek el! Ezek közül valamelyikbe történő befektetéssel magasabb hozamot érhet el, mintha megtakarításait készpénzben, vagy folyószámlán, illetve bankbetétben tartaná. Ráadásul biztosítási védelmünket is élvezheti!

A teljes egészében választható eszközalapok és hozamaik:

1. UNION-Euro eszközalap 40,23%*
2. Dinamikus eszközalap 17,45%*
3. Konzervatív eszközalap 8,03%*

*2005-ben elért évesített hozam

Megtakarítását igényei szerint vezetheti euróban vagy forintban is.

Miért nagyon előnyös az UNION-Smaragd?

Ön rugalmasan, kedvező feltételek mellett vehet ki pénzt befektetéséből.
Nem kell eladási és vételi árfolyam közti különbséget fizetnie.

...

Befektetését vezetheti euróban vagy forintban is, így felkészülve az eurózónához való csatlakozásra.

Biztosítási védelemben részesül, melynek keretében extra szolgáltatást nyújtunk: baleseti halál esetén az aktuális kötvényértéken felül 1 000 000 forintot fizetünk ki.”

Válassza az UNION-Smaragdot!

Egyösszegű megtakarítások banki kamatoknál lényegesen magasabb hozammal való befektetésre.

Ha változó összegű, nem rendszeresen jelentkező megtakarításait kedvező hozammal akarja befektetni.

...

Bevezetési akció!

Kössön 2006. december 31-ig UNION-Smaragd biztosítást, és válasszon az alábbi kedvezmények közül:

1. Ha Önnek a befektetés értékének a maximalizálása a fontos, akkor válassza:

Az első éves kölcsönkamat elengedését!

A biztosítási szerződéshez nyújtott kötvénykölcsönre a biztosító nem érvényesít kamatlevonást az első évben, így ennyivel is magasabb összeg kamatozik Önnek.

2. Ha Önnek a befektetés mellett fontos a biztosítási védelem, akkor válassza:

A baleset-biztosítási csomagot, melynek tartalma **:

Közlekedési baleset-biztosítás: 3 évre nyújt védelmet

baleseti halál esetén 5 millió Ft

baleseti rokkantság esetén 5 millió Ft

baleset esetén műtéti térítés 5 millió Ft.

* Különösen felhívjuk a figyelmet, hogy a biztosító a kötvénykölcsönre kamatot számol fel, amelynek mértéke évente, illetve a szerződési feltételek 4.7. pontjában foglalt körülmény bekövetkezése esetén év közben is változhat! Az előzőek alapján az Ön által befizetett díjon és a kötvénykölcsönön elért – akár negatív, akár pozitív – befektetési eredményt terheli (a Kondíciós listában megnevezett egyéb költségek mellett) a kölcsönért felszámolt kamat is.

**A közlekedési baleset-biztosítási ajándék maximum három szerződés mellé választható azonos szerződő esetén.”

28. Az eljárás alá vont internetes honlapjának [index.php?ARTS=%E\)LET2](http://index.php?ARTS=%E)LET2) és ?ARTS=éLET2 oldalán (a rendelkezésére álló iratokból megállapíthatóan legalább a 2006. szeptember 19. és december 6. közötti időszakban) az alábbi tájékoztatást került elhelyezésre (Vj-154/2006/17/4., Vj-154/2006/17/6.):

„Az UNION pénze is Önnek dolgozik!

Eddig pénzintézettől kölcsönt vehetett fel, vagy pénzt helyezhetett ott el. Gondolta volna, hogy eljön az idő, amikor a biztosító pénzt kölcsönöz Önnek, amit befektethet? Használja ki a remek lehetőséget most, és növelje meg befektetését az Union Biztosító kötvénykölcsönével!

Az Union-Smaragd egyszeri díjas életbiztosítás, azzal a különlegességgel, hogy az UNION Biztosító tekintélyes összeggel megnöveli az Ön megtakarítását nagyon

kedvező kölcsönkamat mellett. Így az UNION pénze is Önnek dolgozik, vagyis az Ön megtakarításának hozamát növeli jelentősen.

Helyezze megtakarítását UNION-Smaragd életbiztosításba és az UNION által nyújtott automatikus kötvénykölcsönrel akár 66%-kal magasabb lesz az Önnek gyarapodó megtakarítási összeg!

Válassza minél magasabb összegű csomagunkat, és a kötvénykölcsön összege is nagyobb lesz!

Az Ön befizetése	Az Union Biztosító által nyújtott kötvénykölcsön:	Így az Ön teljes befektetése:	Vagyis Önnek:
400 000 Ft	200 000 Ft	600 000 Ft	50%-kal
800 000 Ft	500 000 Ft	1 300 000 Ft	62,5%-kal
1 200 000 Ft	800 000 Ft	2 000 000 Ft	66,7%-kal több pénz kamatozik

Példa az automatikus kötvénykölcsön működésére

Befektetési eszközalapjaink 2005-ben kimagasló hozamot értek el! Az ezekben történő befektetéssel jelentősen magasabb hozamot érhet el, mintha megtakarításait készpénzben, vagy folyószámlán, illetve bankbetétben tartaná. Ráadásul biztosítási védelmünket is élvezheti!

A választható eszközalapok és hozamaik:

1. UNION-Euro eszközalap 40,23%*
2. Dinamikus eszközalap 17,45%*
3. Konzervatív eszközalap 8,03%*

*2005-ben elért évesített hozam

Megtakarítását igényei szerint vezetheti euróban vagy forintban is. Az euróban vezetett megtakarítás előnye az árfolyamkockázat kivédése.

Miért nagyon előnyös az UNION-Smaragd?

Ön rugalmasan, kedvező feltételek mellett vehet ki pénzt befektetéséből.

A befektetési alapokkal ellentétben nem kell eladási és vételi árfolyam közti különbséget fizetnie.

...

Befektetését vezetheti euróban vagy forintban is.

Euró nyilvántartás választásával felkészülhet az árfolyamkockázat kivédésére.

Biztosítási védelemben részesül, melynek keretében extra szolgáltatást nyújtunk: baleseti halál esetén az aktuális kötvényértéken felül 1 000 000 forintot fizetünk ki.

Alacsony kölcsönkamat: maximum az MNB alapkamat, 2006-ban 3,5%.

Válassza az UNION-Smaragdot!

Egyösszegű megtakarítások banki kamatoknál lényegesen magasabb hozammal való befektetésre.

Ha változó összegű, nem rendszeresen jelentkező megtakarításait kedvező hozammal akarja befektetni.

...

Ha nem akar lemaradni egy egyedülállóan kedvező, de csak korlátozott darabszámban elérhető befektetési lehetőségről.”

29. Az eljárás alá vont internetes honlapjának ?T=&ARTS=SAJTOKOZLEMENY&ID=429 oldalán elhelyezett, a fogyasztók által elérhető, az „Union-Smaragd értékesítésének megkezdésének időszakában megtartott sajtótájékoztatón alapuló, s a fogyasztók által az interneten legalább 2006. október 20-ig elérhető közlemény (Vj-154/2006/17/5.) szerint

„Egyedülálló élet- és casco biztosításokat vezetett be az UNION Biztosító

Új korszakot nyitott egy magyar biztosító Európa pénzügyi kultúrájában. A tavalyi évben megjelent életút típusú biztosításokat követően a piac egyik leginnovatívabb szereplője, az UNION Biztosító világszerte újdonságnak számító életbiztosítással és itthon egyedülálló cascóval jelent meg a piacon.

Az UNION termékfejlesztéseinek középpontjába az ügyféligényeket állította. A társaság világviszonylatban is újdonságnak számító terméke az UNION-Smaragd egyszeri díjas életbiztosítás az ügyfél által elérhető hozam maximalizálására törekszik. Ennek fő eszköze az ügyfél befizetését kiegészítő kölcsön, amit az UNION jóváír az ügyfél számláján, és a biztosító által kölcsönadott összeg is teljes mértékben az ügyfélnek kamatozik. A konstrukció vezethető euróban és forintban egyaránt, és 3 eszközalap – egy nemzetközi részvény, egy 50-50%-ban kötvény és részvényalap, illetve egy konzervatív befektetési politikájú kötvény és pénzügyi eszközökből álló alap – kapcsolódik hozzá. A tavalyi évben az UNION mindhárom eszközalapjával kiváló, 8, 17, illetve 40 százalékos hozamot meghaladó teljesítményt ért el. A kölcsön kamata piaci viszonylatban is rendkívül alacsony, 3,5 százalékos, ráadásul lehetőség van az első éves kamatköltség megspórolására is. Az alacsony kamatú kölcsön ezáltal megnöveli a befizetés hozamát, hiszen úgy hat a befektetésre, hogy megfelelő hozamkörnyezetben a költségek levonása után is emeli a választott eszközalap hozamát. Az UNION-Smaragdban felhalmozott pénz bármikor felvehető akár teljes egészében, akár részösszeg formájában...”

30. Az eljárás alá vont által az „Union-Smaragd” termék népszerűsítésére 2006 júniusától alkalmazott, az eljárás alá vont saját irodáiban elhelyezett plakáton feltüntetésre került a „limitált széria” közlés (Vj-154/2006/4.).

31. A Versenytanács előtt ismert az eljárás alá vont által az „Union-Smaragd” termék értékesítését végzők vonatkozásában alkalmazott oktatási segédanyag (Vj-154/2006/4/9.), amely egyebek között azt tartalmazza, hogy

„Extra baleseti szolgáltatás”

„Hallott már az UNION Biztosító világujdonságáról, amelynek lényege, hogy az UNION pénze is Önnek kamatozik?

- Nem/Igen.

- (Akkor bizonyára tudja, hogy) Az UNION-Smaragd előnye, hogy az UNION kiegészíti az Ön befektetését, így Önnek legalább másfélszer magasabb összeg termel hozamot, mint amennyit befizetett.”

„Az Ügyfél választhat, hogy befektetését euróban vagy forintban vezessük.

Három féle alap van: Euró, Dinamikus, Konzervatív
A kölcsön kamata legfeljebb a jegybanki alapkamat. Jelenleg az első évre NULLA százalék.”

V. Az eljárás alá vont előadása

32. Az eljárás alá vont kérte

- elsődlegesen annak megállapítását, hogy nem tévesztette meg a fogyasztókat az „Union-Smaragd”-ra vonatkozó tájékoztatása tekintetében,
- másodlagosan a Versenytanács előzetes álláspontjának a jogsértés, illetve a bírság kiszabása tekintetében történő módosítását.

33. Az eljárás alá vont kifogásolta, hogy a Versenytanács az eljárás alá vont internetes honlapján elhelyezett tájékoztatásokat weboldalanként elkülönülten, egyenként és nem egységében értékelte. Internetes oldala annak egészében teljes körű tájékoztatást nyújtott. Azt is észrevételezte, hogy több esetben csak az internetes oldaláról egyszerű formában kinyomtatott dokumentum áll rendelkezésre, nélkülözve az adott forrás - azaz az eljárás alá vont honlapjának - és a dátumnak a hiteles megjelölését biztosító eszközt.

34. Megítélése szerint a Versenytanács több esetben tévesen értelmezte a hivatkozott bizonyítékokat, mivel azok nem kifejezetten vagy egyáltalán nem tartalmazták a megállapított következtetések alapjául szolgáló kifejezéseket. Az eljárás alá vontnak az eljárásban hivatkozott tájékoztató anyagaiban nem található bizonyíték a tekintetben, hogy az eljárás alá vont akár közvetlenül, akár közvetve arra utaló kijelentést tett volna, hogy

- a befizetett összeg teljes egészében befizetésre kerül az eszközalapba,
- a kamatadó alóli mentesség feltétel nélkül kiterjedne az eljárás tárgyát képező termékre,
- a közlekedési balesetbiztosítás mint akciós kedvezményt ajándéknak kellene tekinteni.

35. Előadta, a Versenytanács tévesen ítélte meg az egyes tájékoztató anyagoknak és a biztosítási segédletnek a tájékoztatási folyamatban betöltött szerepét, amelynek következtében azoknak az esetleges jogsértésben betöltött szerepéről is téves következtetésre jut. Figyelmén kívül hagyja a felsorakoztatott bizonyítékokhoz kapcsolódó releváns tényeket vagy tévesen értelmezi azokat

- a befektetésnek forintban és euróban történő vezetése,
- az árfolyamkockázat kivédése,
- a befektetett pénz felvételének lehetősége,
- a kamatadó megfizetése alóli mentesség, valamint
- a kedvező hozamok

ígéretének tekintetében

36. Az eljárás alá vont szerint a Versenytanács levont következtetéseit nem bizonyította, illetve nem nyújtott ellenbizonyítást, állításai feltételezésein alapultak

- a vételi és az eladási árfolyam különbözete megfizetésének mellőzése,
- a termékértékesítők által a kötvénykölcsön kamatáról adott tájékoztatás,
- a haláleseti kockázat biztosítása keretében teljesített extra szolgáltatás,
- a „limitált széria” és
- a „világújdonság”

kifejezések tekintetében.

37. Felhívta a figyelmet arra, hogy tájékoztatási kötelezettségét nem csupán a Tpv. szabályozza, hanem a Bit. is. A tájékoztatásokkal kapcsolatos rendelkezésekkel kapcsolatosan mindkét jogszabály célja azonos: a fogyasztó tájékozottan tudjon dönteni és ezáltal erősödjön a fogyasztói bizalom, illetve a verseny ne torzuljon a biztosítási piacon. Ugyan a jogalkotói célok azonossága esetén sem kizárt a Tpv. hatályának megállapíthatósága adott magatartások tekintetében, ám figyelembe kell venni a fenti azonosság fennállása esetén azt a körülményt, hogy az eljárás alá vont magatartása az azonos jogalkotói céllal megfogalmazódott egyéb jogszabályban található előírásnak megfelel-e. Az eljárás alá vont az „Union-Smaragd” termék tekintetében teljesítette a Bit.-ben előírt részletes tájékoztatási követelményeket. A PSZÁF és közte lezajlott konzultáció után a szükséges kisebb pontosításokat is elvégezte eljárás alá vont. Ezen korrekciós folyamat lezárását tanúsítja a PSZÁF iratok között elfekvő, 2006. szeptember 12-i levele is.

Álláspontja szerint a Bit. szigorú jogszabályi követelmények teljesítése esetén nagyon korlátozott a hiányos tartalmú tájékoztatás lehetősége és így még az esetleges megtévesztés versenyt torzító hatása is kizárt, azaz a Tpv. 8.§-ának (1) bekezdésében foglalt tilalom egyik törvényi feltétele (a „gazdasági versenyben”) történő megtévesztés nem teljesül.

Befektetett összeg

38. Az eljárás alá vont előadta, a vizsgált anyagok egyikében sem szerepelt egy olyan tájékoztatás, amely szerint a fogyasztó által teljesített befizetés, illetve az eljárás alá vont által biztosított kötvénykölcsön teljes összege képezné a teljes befektetést, illetve hogy teljes egészében befektetésre kerül ez a két összeg.

Kiemelte, a biztosítás megkötésével gyakorlatilag két egymástól különböző befektetés történik. Egyrészt az ügyfél fekteti be a befizetett díjat az eljárás alá vonttól kapott kötvénykölcsönrel együtt az „Union-Smaragd” termékbe, másrészt pedig ennek következményeképp az eljárás alá vont a „Union-Smaragd” biztosítás Általános és Különös feltételeinek és a jogszabályoknak megfelelően képzett biztosítástechnikai tartalékot az ügyfél által választott eszközalapba fekteti be. Az ügyfél által befizetett biztosítási díj az „Union-Smaragd” termék esetén kiegészül a biztosító által nyújtott kölcsön összegével, tehát a szerződéskötés pillanatától pontosan „úgy viselkedik”, mintha az ügyfél közvetlenül biztosítási díjként fizette volna be, azaz a díj egy részét az ügyfél közvetlenül, míg másik részét a kölcsönből fizeti be és ettől a pillanattól kezdve nem tesz különbséget a biztosító a „kétféle” díj között. Mindennek megfelelően például a két leprellóban szereplő táblázatnak az „így az ön teljes befektetése” oszlopában az ügyfél befektetése alatt a saját befizetés plusz a kötvénykölcsön összege került feltüntetésre, s az ügyfél által erre a termékre fordított összeget takarja. Ez nem azonos a konstrukció második elemével, amikor az eszközalapokba történő befektetést a biztosító végrehajtja.

Kiemelte, a PSZÁF a Gazdasági Versenyhivatal megkeresésére adott válaszában ismertette, „akár formailag, akár tartalmilag közelítjük meg a terméket, a teljes összeg (tényleges befizetés plusz kötvénykölcsön) ’kamatozik’ és az ügyfél a választott eszközalap teljes kamatát megkapja.”. A fogyasztó számára tehát a teljes összeg befektetésnek minősül, hiszen annak gyümölcseit (a kamatokat) a teljes összeg után élvezni fogja. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy a teljes befizetési összeg nem kerül befektetésre a biztosító által az eszközalapban, hiszen az eszközalapba a biztosítástechnikai tartalék kerül befektetésre a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően. Mindazonáltal az eljárás alá vont egyetlen tájékoztatásában

sem tett akár közvetlenül, akár közvetve arra utaló kijelentést, hogy a befizetett összeg teljes egészében befizetésre kerül az eszközalapba.

A befektetés vezetése forintban és euróban is lehetséges, az árfolyamkockázat kivédése

39. Az eljárás alá vont kiemelte, az egyes tájékoztatások több esetben is kifejezetten utaltak arra a körülményre, hogy az „árfolyamkockázat kivédése” fordulat egyfajta felkészülésként értelmezhető az eurózónához való csatlakozással járó kockázatokra. Ez a tájékoztatás helyénvaló abban az összefüggésben, hogy mire 10 év múlva lejár az ügyfél szerződése és a kötvénykölcson futamideje, valószínűleg Magyarország be fog lépni az eurózónába és az ügyfélnek már euróban kell törleszteni a kölcsönét. Az ügyfélnek már most lehetősége nyílik az „Union-Smaragd”-ba történő befektetéssel arra, hogy az eurózóna belépéskori átváltási árfolyam fixálása előtt a megtakarításának egy részét euróra váltsa és így a megtakarításait a saját maga által választott időpontban és árfolyamon fixálja be még az euró-csatlakozást megelőzően.

A vételi és az eladási árfolyam különbözete megfizetésének mellőzése

40. Ismertette, a befektetési alappal ellentétben az „Union-Smaragd” esetében nem kell a vételi és az eladási árfolyam különbözete megfizetni, mivel a befektetési alap-, illetve a portfóliókezelő felé mindig egy darab árfolyamot közöl, s ezt az alapárfolyamot használja az eljárás alá vont, akár forintot számol befektetési egységre, akár a befektetési egységek darabszámát szorozza az árfolyammal, legfeljebb az árfolyam érvényességének időpontja tér el egymástól.

A befektetési egységekhez kötött életbiztosításoknál elfogadott gyakorlat a vételi és eladási árfolyam megkülönböztetése, ám az eljárás alá vont vizsgált terméke esetén ezt a megkülönböztetést nem alkalmazza. Ez tényleges előnyt jelent a fogyasztó számára azon termékekhez képest, amelyek alkalmaznak ilyet.

Hangsúlyozta, megalapozatlan a vételi és eladási árfolyam terminológiájának összekötése az árfolyamkockázattal, mivel mindkettő mást jelent. Az eljárás alá vont nem vitatottan felhívja az árfolyamkockázatra az ügyfelek figyelmét.

A befektetett pénz felvételének lehetősége

41. Aláhúzta, a „rugalmasság” a jelen esetben azt jelenti, hogy nem kell teljes visszavásárlást kérnie az ügyfélnek, hanem - bizonyos korlátok között - részleges visszavásárlásra is lehetőség van. Nem bizonyított, hogy az ügyfél a visszavásárlási lehetőségek tekintetében téves információ alapján lenne kénytelen dönteni a termék igénybevétele során. A Különös Biztosítási Feltételek 13. pontja egyértelműen rendelkezik a részleges visszavásárlásokról, amelyeket szerződés megkötésekor az ügyfél megismer, s erről nyilatkozatot is aláír.

Mentesség a kamatadó megfizetése alól

42. Az eljárás alá vont szerint nem helytálló az a megállapítás, amely szerint a kamatadóra vonatkozó, az internetes honlapon közzétett tájékoztatás nem felelt meg a valóságnak, hiszen az eljárás alá vont nem állította, hogy maga az „Union-Smaragd” termék élvezne 2006. szeptember 1. után kamatadó mentességet. A tájékoztatás általános jelleggel vonatkozott kamatadónak az életbiztosítási termékekre gyakorolt hatásáról, leszögezve hogy azok az életbiztosítási szerződések élvezik ezt, amelyek 10 évnél hosszabb tartamúak, ezek esetében kamatadó mentes a lejáratú szolgáltatás, illetve bármilyen időtartamú életbiztosításnál a haláleseti szolgáltatás.

Kedvező hozamok ígérete

43. Az eljárás alá vont hangsúlyozta, a piacon elérhető hozamok 15-20%-kal növelt értéke általában lényegesen „magasabb hozam”-ot jelent. Ismertette a Magyar Nemzeti Bank tájékoztatóját a 2005. évi látra szóló és lekötött betéti kamatok alakulásáról, amelyből megállapíthatóan az „Union-Smaragd” termék hozamai lényegesen magasabbak. Közölte továbbá három bank 3 hónapos betéti hozamait (OTP: 2,75%, K&H: 3.30%, MKB: 4,56%).

Az eljárás alá vont kiemelte, a Versenytanács nem összességében értelmezte a leporellón található tájékoztatásokat. A leporellókon az eljárás alá vontnak a múltbeli adatokból a jövőre vonatkozó következtetések levonására irányuló garancia kizárására irányuló felhívása a leporellók utolsó oldalán a lap alján, zárójelben és dőlt betűvel kerültek feltüntetésre. A felhívás nem kizárólag a kötvénykölcsönre indexált résznek, hanem az egész leporellóra kiterjedő, általános tájékoztatásnak minősül.

A „Nyilatkozat életbiztosításhoz” formanyomtatványokon szereplő, a szerződő/biztosított által tett nyilatkozatból nem vezethető le az, hogy a felhívás csak a kötvénykölcsönre vonatkozott volna.

A termékértékesítők által a kötvénykölcsön kamatáról adott tájékoztatás

44. Nem értett egyet azzal, hogy csak az oktatási segédanyag alapján kerül vélelmezésre annak lehetősége, hogy az értékesítést végzők tévesen tájékoztatták a fogyasztókat a kölcsönkötvények kamatát illetően, s nem a számára rendelkezésre álló bizonyítékok teljes körű értékelése révén történik meg az adott szóbeli tájékoztatás körülményeinek rekonstruálását. Az „Union-Smaragd” termékre vonatkozó ügynöki tréningnek nem csupán az oktatási segédanyag képezi a részét, hanem ahhoz kapcsolódóan az Általános és Különös Biztosítási Feltételek is, amelyek megfelelő tájékoztatás tartalmazzák a kötvénykölcsön kamatáról.

Maga az oktatási segédlet nem írásos tananyagként került átadásra az ügynökök részére, hanem a tréner vetítette le azokat és magyarázatot fűzött hozzá.

Az ügyféltájékoztatás során átadják az ügyfélnek az Általános és Különös Biztosítási Feltételeket is (amely tájékoztatás megtörténtét az ügyfél aláírásával igazol), amelyek világosan rögzítik azt az esetet, amikor az üzletpolitikai kedvezménynek megfelelően a kölcsönkötvények kamata 0% is lehet. A szóbeli tájékoztatással és a biztosítási feltételek

elfogadásával tehát (két anyag együttes értelmezése alapján) a tájékoztatás teljes körűen megtörténik.

A haláleseti kockázat biztosítása keretében teljesített extra szolgáltatás

45. Az „Union-Smaragd” életbiztosítás esetében a biztosítási esemény a biztosított halála. Mivel azonban a biztosított baleseti halála esetén a haláleseti kifizetéshez képest magasabb összeg kerül kifizetésre, ezért ez mindenképp külön („extra”) szolgáltatásnak tekinthető. Az „extra” kifejezést mindennapi életben elfogadott értelmében használta a tájékoztatása során eljárás alá vont. Ilyen jelentésre példaként jelölhetőek meg a gépjárműreklámok, amelyek esetében az „extra” kifejezés a gépjármű alapfelszereltségén felüli tartozékaira vonatkozik.

Megítélése szerint az 1 millió forintos baleseti haláleseti biztosítási összeg jelentős mértékű a haláleseti biztosítási összeghez képest (amely megegyezik a kötvényértékkel), hiszen ez az induló (kölcsönnel csökkentett) kötvényérték 250%-a, 125%-a, illetve 83%-a a választott csomagtól függően. Mindezek alapján a baleseti halál esetén fizetendő szolgáltatás megközelítőleg az előbb említett százalékokkal lesz magasabb a haláleseti szolgáltatásnál egy induló szerződés esetén.

A közlekedési balesetbiztosítás mint akciós kedvezmény

46. Az eljárás alá vont előadta, nem helytálló az a megállapítás, amely szerint közlekedési balesetbiztosítási fedezet valójában egy nem ingyenes, díj nélkül nyújtott akciós kedvezmény, hanem csak látszólagos ajándék, mivel annak árát minden fogyasztó megfizeti az alapkezelési költségen keresztül. A szórólapon, illetve az internetes oldalon nem volt semmilyen utalás arra, hogy a közlekedési balesetbiztosítás „ajándékként” kerül nyújtásra az eljárás alá vont által.

Az extra szolgáltatásokat a biztosító a terméken elért saját nyeresége terhére nyújtotta, amely elfogadott üzleti gyakorlat nemcsak a biztosítási szektorban.

Ismertette, az alapkezelési költség egy valóban felmerülő költség, amely meghatározásra kerül a terméktervben. Ugyanakkor nincs bizonyíték arra, hogy az alapkezelési költség összege valójában nem az alapok kezelési költségeit fedezi, hanem ezen látszólagos extra szolgáltatások fedezetéül szolgál. Nincs semmilyen bizonyíték arra sem, hogy ha a termékhez nem kapcsolódna balesetbiztosítás, akkor az alapkezelési költség nem kerülne felszámításra vagy annak mértéke eltérő lenne.

„Limitált széria” kifejezés

47. Az eljárás alá vont a „limitált széria” kifejezés kapcsán ismertette, kezdetben korlátozott eladást terveztek, azonban a PSZÁF hatására ezt a szöveget levették a reklámról.

A „limitált széria” kifejezés alkalmazása egy olyan üzleti stratégia, amelynek a célja a fogyasztó tájékoztatása arról, hogy a biztosító rendelkezésére álló pénzügyi források, amelyekből az automatikus kötvénykölcsönt nyújtják végesek. Az eljárás alá vont ezen szándékát igazolja az Igazgatóság üléséről készült jegyzőkönyvi kivonat, amely alapján

nyilvánvaló, hogy a cég a termék forgalmazását, értékesítése időtartamát időről-időre felülvizsgálta. Magát a kifejezést nem a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának szándékával használta. A kifejezést éppen a fogyasztók minél teljesebb tájékoztatása érdekében használta, tudomásunkra hozta adott időszakban érvényes üzleti álláspontját, mely szerint nem kívánja a terméket korlátlan mennyiségben forgalmazni. Elismerte, hogy az üzleti döntés változása utólag olyan helyzetet teremthetett, amely az utólagos értékelés során látszólag megtévesztő jelleget ölthet, ám vitatta, hogy ezen helyzet előidézése tekintetében rosszhiszemű lenne és versenyjogi felelőssége megállapítható lenne.

„Világújdonság”

48. Előadta, az automatikus kötvénykölcsön miatt tartja egyedülállóan kedvezőnek termékét mint befektetési lehetőséget. Kötvénykölcsön ugyan más biztosító más termékénél is létezik, de nem azonnal, mert előbb meg kell képződjön a befizetésekből (tehát idő telik el a biztosítási tartam alatt), másrészt nem automatikus, tehát procedúrával jár az igénylése, harmadrészt a kamatok magasabbak az általa alkalmazottnál. Emellett a kötvénykölcsönt a befektetés növelésére adja, a versenytársaknál más célra használják az általuk nyújtott kötvénykölcsönöket.

Az eljárás alá vont ismertette, hogy a termék bevezetése előtt az interneten végzett kutatással győződött meg arról, arról, hogy a magyar piacon nincs példa hasonló életbiztosítási konstrukcióra, amelyben a biztosító pénzt kölcsönözne ügyfelének a magasabb hozam elérése érdekében:

- tanulmányozta a magyarországi székhellyel rendelkező életbiztosítók internetes honlapján szereplő szolgáltatásokat, illetve a PSZÁF honlapján a befektetési egységekhez kötött életbiztosítások összehasonlító táblázatát,
- anyavállalatától szerzett be információkat arra vonatkozóan, hogy az nem tud hasonló módon, kötvénykölcsönrel kiegészített életbiztosításokról azokban az országokban, ahol a csoport képviselteti magát,
- tájékozódott a Comité Européen des Assurances internetes honlapján (www.cea.assur.org), de nem talált hasonló terméket,
- a www.google.hu honlapon angol nyelven rákeresett az ilyen jellegű termékekre, s nem talált hasonló módon működő terméket.

Kiterjedt vizsgálatot folytatott tehát a termék bevezetése előtt és igyekezett kellően tájékozódni mind a szűkebb értelemben vett szakmai forrásokból, mind a tágabb értelemben vett általános keresési lehetőségeken keresztül annak érdekében, hogy alátámassza kijelentésének valóságtartalmát. A vizsgálat középpontjában elsősorban az európai és észak-amerikai biztosítási piacok álltak, s nem vonatkozott a pénzügyi szolgáltatások tekintetében fejletlenebb afrikai, ázsiai piacokra, mindazonáltal az nem állítható, hogy nem bizonyította kellően állítását. Nem létező tény (valóban létezik más, az eljárás tárgyát képező termék) bizonyítása fogalmilag kizárt. Nem vitatta, hogy főszabályként adott állítás valóságtartalmát az eljárás alá vontnak kellene igazolnia, ám az eljárás alá vont bizonyította, hogy körülmények között jár el, amelynek az ellenkezőjét a Versenytanács elmulasztotta bizonyítani.

Kiemelte továbbá, hogy az oktatási segédanyag sem közvetlenül, sem közvetve nem tartalmazza a „világújdonság” kifejezést.

Felhívta a figyelmet arra is, hogy a fogyasztók döntésének befolyásolása szempontjából valójában csak a Magyarországon forgalmazott termékek közötti egyediség bír jelentőséggel. A „világújdonság” kifejezés egyébiránt egy pénzügyi jellegű termék esetében nem jelent

feltétlenül pozitív ösztönzést a termék választása tárgyában. Befektetésekről a fogyasztók biztonságot, magas hozamot, esetleg rugalmas ki- és befizetéseket várnak el.

VI. Jogi háttér

49. A Tpvt. 8.§-a (1) bekezdésének első mondata szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének a), c) és d) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha a) az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak, c) az áru értékesítésével, forgalmazásával összefüggő, a fogyasztó döntését befolyásoló körülményekről - így különösen a forgalmazási módról, a fizetési feltételekről, a kapcsolódó ajándékokról, az engedményekről, a nyerési esélyről - megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak, d) különösen előnyös vásárlás hamis látszatát keltik.

A Tpvt. 9.§-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

A Tpvt. 10.§-a rögzíti, hogy tilos a fogyasztó választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazása. Ilyen módszernek minősül különösen, ha olyan körülményeket teremtenek, amelyek jelentősen megnehezítik az áru, illetve az ajánlat valós megítélését, más áruval vagy más ajánlattal történő tárgyszerű összehasonlítását.

A Tpvt. 77.§-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.

Az eljáró versenytanács a Tpvt. 78.§-ának (1) bekezdése alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpvt. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

VII. A Versenytanács döntése

50. A Tpvt. a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartások tilalmazásával a gazdasági versenyt oly módon óvja, hogy nem engedi tisztességtelenül befolyásolni a fogyasztói döntés

mechanizmusát. A tisztességtelen befolyásolás kihat vagy kihathat a fogyasztók versenytársak, illetve termékek közötti választásának a folyamatára.

Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásnak a magáról vagy termékeinek lényeges tulajdonságáról adott, fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz és pontos legyen.

51. Amint azt a Versenytanács korábban a Vj-45/2006. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott határozatában is kiemelte, különösen fontos a fogyasztók igaz és pontos tájékoztatása azon szolgáltatások esetében, ahol a felek közötti kölcsönös bizalomnak kiemelkedő szerepe van a szolgáltatások sajátosságaiból adódóan. A fogyasztók ismereteinek a különböző pénzügyi konstrukciók területén meglévő hiányosságai még inkább előtérbe állítják az ilyen szolgáltatásokat kínáló, ezekről a fogyasztók számára tájékoztatást nyújtó vállalkozások versenyjogi felelősségét.

52. A Tpv. nemcsak a valótlan, hanem a hiányos tartalmú tájékoztatást is tilalmazza, húzta alá a Fővárosi Bíróság a Vj-247/1995. számú ügyben hozott 2.K. 31.493/1996/7. számú ítéletében. A Legfelsőbb Bíróság szerint a fogyasztók megtévesztése nemcsak aktív tényállítással, hanem a termék egyes tulajdonságainak elhallgatásával is megvalósulhat [Kf.II. 39.908/2001/5. számú ítélet, (Vj-168/1998.)], azaz a jogsértés azzal is elkövethető, ha az árut forgalomba hozó vállalkozás az áru lényeges tulajdonságát elhallgatja, s ezáltal hiányos tájékoztatást ad [Kfv.X. 39.924/2002/8. (Vj-137/1998.)].

53. Nemcsak a fogyasztók felé írásban megvalósuló tájékoztatás képezheti a versenyjogi értékelés alapját, hanem adott esetben a vállalkozás által nem egyedi jelleggel szóban nyújtott tájékoztatás is. A vállalkozás termékeinek népszerűsítésével foglalkozó, a szerződések megkötése érdekében eljáró alkalmazottak, ügynökök stb. által adott szóbeli tájékoztatás tartalma megállapítható például az alkalmazott értékesítési segédletekből, oktatási anyagokból.

54. A Versenytanács szükségesnek tartja kiemelni, egy, a fogyasztó megtévesztésére alkalmas magatartást nem foszt meg jogsértő jellegétől az, ha a fogyasztónak a tájékoztatás észlelését követően módja van a teljes körű valós információ megismerésére, a Tpv. ugyanis a fogyasztók tisztességtelen befolyásolására alkalmas tájékoztatást tilalmazza, e sérelem pedig a jogsértő információk közreadásával befejeződik. Önmagában az a körülmény is kifogásolható, hogy a megtévesztő tájékoztatás hatására a fogyasztó felkeresi a vállalkozást, vele az adott termékkel összefüggésben kapcsolatba lép, hiszen ez lehetőséget ad a vállalkozásnak arra, hogy a fogyasztót „meggyőzze” a termék megvásárlásáról, illetve más terméket is kínálhat neki. Az üzleti-piaci folyamatok igen lényeges mozzanata a felek közötti kapcsolatfelvétel, s ha ennek elindítója egy jogsértő tájékoztatás, akkor a további informálódás nem küszöböli ki a jogsértést.

55. A Versenytanács nem fogadta el az eljárás alá vont azon kifogását, amely szerint az internetes honlapján elhelyezett tájékoztatásokat weboldalanként elkülönülten, egyenként és nem egységében értékelte (lásd a 33. pontot). Az eljárás alá vont a Versenytanács tárgyalásán részletesen ismertette, hogy a módosított internetes honlapon a fogyasztó milyen tájékoztatáshoz juthat az „Union-Smaragd” termékkel kapcsolatban. Ez az ismertetés éppen azt támasztotta alá, hogy a fogyasztó a vizsgált időszakban nem juthatott olyan információkhoz a honlapon, amelyek módosították volna a Versenytanács által kifogásolt tájékoztatásokat. Megjegyzendő továbbá, nem szükségszerű, s a vállalkozás tájékoztatásának nem lehet alapja annak elvárása, hogy egy fogyasztó a honlap minden egyes oldalát végignézze és ellenőrizze, hogy valamely állítás teljesen megfelel-e a valóságnak vagy sem.

A Versenytanács nem osztotta azt az észrevételt sem, hogy a versenyjogi értékeléshez csak az internetes oldalról egyszerű formában kinyomtatott dokumentum áll rendelkezésre, nélkülözve az adott forrás - azaz az eljárás alá vont honlapjának - és a dátumnak a hiteles megjelölését biztosító eszközt. A rendelkezésre álló iratokból egyértelműen és kétséget nem ébresztő módon megállapítható volt az internetes honlapon közzétett tájékoztatások tartalma, s azt maga az eljárás alá vont sem állította, illetve bizonyította, hogy ezek nem voltak elérhetők a fogyasztók számára.

Befektetett összeg

56. Az eljárás alá vont egyes vizsgált tájékoztatásaiban, így

- a hatoldalas leporellóban (Vj-154/2006/4/10/2. F/10/22., lásd a határozat 23. pontját),
- a hatoldalas leporelló módosított változatában (Vj-154/2006/22/5., lásd a határozat 24. pontját),
- internetes honlapján a „Smaragd” oldalon (Vj-154/2006/17/3., lásd a határozat 27. pontját) és
- internetes honlapján az `index.php?ARTS=%E)LET2` és `?ARTS=éLET2` oldalon (Vj-154/2006/17/4., Vj-154/2006/17/6., lásd a határozat 28. pontját)

arról adott tájékoztatást, hogy a fogyasztó (a szerződő) részéről teljesített befizetés és az eljárás alá vont által nyújtott kötvénykölcsön teljes összege adja a szerződő teljes befektetését. A tájékoztatás értelmében teljes egészében befektetésre kerül ez a két összeg.

A Versenytanács nem fogadta el az eljárás alá vont azon védekezését, hogy a vizsgált anyagok egyikében sem szerepelt egy olyan tájékoztatás, amely szerint a fogyasztó által teljesített befizetés, illetve az eljárás alá vont által biztosított kötvénykölcsön teljes összege képezne a teljes befektetést, illetve hogy teljes egészében befektetésre kerül ez a két összeg (38. pont). A fentiekben jelzett tájékoztatások kifejezetten kitértek arra, mennyi a fogyasztó teljes befektetése („így az Ön teljes befektetése”), amely a fogyasztó számára azt közli, hogy az általa befizetett teljes összeg és a kötvénykölcsön összege teljes egészében befektetésre kerül. Ez azonban nem felel meg a valóságnak.

A közlések értelmezése kapcsán a Versenytanács nem látta elfogadhatónak az eljárás alá vont azon érvelését, amelynek értelmében a fogyasztó a tájékoztatást úgy értelmezi, hogy az az általa a termékre fordított összeget takarja, s nem azt, hogy milyen összeg kerül befektetésre. A tájékoztatások egyértelműen azt az üzenetet közvetítették a fogyasztó számára, hogy itt nem az ő részéről felmerült, hanem a befektetésre kerülő összegről van szó.

57. A Versenytanács a termék terméktervéből, illetve az eljárás alá vont részéről a 2006. november 14-i meghallgatáson előadottakból megállapította, az eljárás alá vont a kezdeti egységeket nem 100%-ban fekteti be (lásd a határozat 9. pontját), így értelemszerűen nem felel meg a valóságnak, hogy a szerződő által teljesített befizetésből és a kötvénykölcsönből származó összeg teljes egészében befektetésre kerül, s az ezzel ellentétes tájékoztatás alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.

A befektetés vezetése forintban és euróban is lehetséges, az árfolyamkockázat kivédése

58. Az eljárás alá vont arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy

- az „Union-Smaragd” megkötésével megtakarításaikat igényeik szerint euróban vagy forintban is vezethetik, azzal, hogy az euróban vezetett megtakarítás előnye az árfolyamkockázat kivédése:

- hatoldalas leporelló (Vj-154/2006/4/10/2. F/10/22., lásd a határozat 23. pontját),
- hatoldalas leporelló módosított változata (Vj-154/2006/22/5., lásd a határozat 24. pontját),
- az internetes honlap [index.php?ARTS=%E\)LET2](http://index.php?ARTS=%E)LET2) és ?ARTS=éLET2 oldala (Vj-154/2006/17/4., Vj-154/2006/17/6., lásd a határozat 28. pontját),

- az „Union-Smaragd” megkötésével megtakarításaikat igényeik szerint euróban vagy forintban is vezethetik, s hogy ezáltal lehetővé válik az eurózónához való csatlakozásra történő felkészülés:

- az internetes honlap „Smaragd” oldala (Vj-154/2006/17/3., lásd a határozat 27. pontját),

- a konstrukció vezethető euróban és forintban egyaránt:

- az internetes honlap ?T=&ARTS=SAJTOKOZLEMENY&ID=429 oldala (Vj-154/2006/17/5., lásd a határozat 29. pontját),

- az ügyfél választhat, hogy befektetése euróban vagy forintban kerüljön vezetésre:

- az „Union-Smaragd” termék értékesítését végzők vonatkozásában alkalmazott oktatási segédanyag is (Vj-154/2006/4/9., lásd a határozat 31. pontját).

59. Az eljárás alá vont által alkalmazott tájékoztatások általános érvennyel közlik, hogy a fogyasztó akár euróban, akár forintban vezetheti befektetéseit, függetlenül attól, hogy a három eszközalap közül melyiket választja. Ezen értelmezést egyértelműen alátámasztja az internetes honlap ?T=&ARTS=SAJTOKOZLEMENY&ID=429 oldala is (Vj-154/2006/17/5., lásd a határozat 29. pontját), amely szerint „a konstrukció vezethető euróban és forintban egyaránt, és 3 eszközalap – egy nemzetközi részvény, egy 50-50%-ban kötvény és részvényalap, illetve egy konzervatív befektetési politikájú kötvény és pénzügyi eszközökből álló alap – kapcsolódik hozzá”. Az eljárás alá vont nem kapcsolja össze a két közlést, mellőzve annak figyelembe vételét, hogy a vonatkozó szerződési feltételek szerint a „Dinamikus” és a „Konzervatív” eszközalapok vezetése forintban történik, csak az „Union-Euro” eszközalap nyilvántartása zajlik euróban.

Az eljárás alá vont által alkalmazott, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tájékoztatások nincsenek összhangban a szerződési feltételekkel, azt közlik, hogy az előnyként hangsúlyozott tulajdonság mindhárom eszközalap választása esetén fennáll.

60. Nem felel meg a valóságnak és alkalmas a fogyasztók megtévesztésére az az állítás, amely szerint ha a szerződő euróban vezeti megtakarítását, akkor kivédheti az árfolyamkockázatot. Erről adott tájékoztatást

- a hatoldalas leporelló (Vj-154/2006/4/10/2. F/10/22., lásd a határozat 23. pontját),
- a hatoldalas leporelló módosított változata (Vj-154/2006/22/5., lásd a határozat 24. pontját),
- az internetes honlap [index.php?ARTS=%E\)LET2](http://index.php?ARTS=%E)LET2) és ?ARTS=éLET2 oldala (Vj-154/2006/17/4., Vj-154/2006/17/6., lásd a határozat 28. pontját).

A fentiekben kifejtettek szerint ez az állítás ténylegesen csak az „Union-Euro” eszközalap esetében vizsgálható, hiszen a „Dinamikus” és a „Konzervatív” eszközalapok vezetése forintban történik. Ugyanakkor az „Union-Euro” eszközalap portfóliókezelése közbeni (euró és más) árfolyamkockázatokat viselnie kell az ügyfeleknek, hiszen az eszközalap hátterében különböző devizájú részvények vannak. Ezt támasztja alá a PSZÁF eljárás alá vonthoz intézett 2006. június 9-i levele is (Vj-154/2006/22/1.). Amint azt a „Befektetési eszközalapokhoz kapcsolódó életbiztosításokhoz” 2006 augusztusától alkalmazott különös biztosítási feltételekben maga az eljárás alá vont írja az „Union-Euro” eszközalap kapcsán: „az Euró-zóna csatlakozásig a devizaárfolyam mozgása negatív, illetve pozitív hatással is lehet a forintban számszerűsített hozamokra.” Mindezek kétségessé teszik a vizsgált állítás jogszerűségét.

Kiemelendő továbbá, hogy a „Dinamikus” eszközalap portfóliójának tőkéje is részben nyugat-európai részvényekbe történik befektetésre, illetve a mögöttes CA Selecta Európai Részvény Alapban szintén nemcsak euróban jegyzett részvények lehetnek, így ez az eszközalap is devizaárfolyam kockázatot rejthet magában.

A vételi és az eladási árfolyam különözete megfizetésének mellözése

61. Az eljárás alá vont az „Union-Smaragd” termék előnyeként emelte ki, hogy
- a befektetési alapokkal ellentétben nem kell eladási és vételi árfolyam közti különbséget fizetni:

- a hatoldalas leporelló (Vj-154/2006/4/10/2. F/10/22., lásd a határozat 23. pontját),
- az internetes honlap [index.php?ARTS=%E\)LET2](http://index.php?ARTS=%E)LET2) és [?ARTS=%E\)LET2](http://?ARTS=%E)LET2) oldala (Vj-154/2006/17/4., Vj-154/2006/17/6., lásd a határozat 28. pontját),

- nem kell eladási és vételi árfolyam közti különbséget fizetni:

- a hatoldalas leporelló módosított változata (Vj-154/2006/22/5., lásd a határozat 24. pontját),
- internetes honlapján a „Smaragd” oldalon (Vj-154/2006/17/3., lásd a határozat 27. pontját).

62. A Versenytanács elfogadta az eljárás alá vont által annak igazolására előadottakat, hogy nem alkalmaz eladási és vételi árfolyamot.

A befektetett pénz felvételének lehetősége

63. Az eljárás alá vont arról tájékoztatta a fogyasztókat,
- azért előnyös az „Union-Smaragd”, mert rugalmasan, kedvező feltételekkel lehet pénzt kivenni a befektetésből:

- a hatoldalas leporellóban (Vj-154/2006/4/10/2. F/10/22., lásd a határozat 23. pontját),
- a hatoldalas leporelló módosított változatában (Vj-154/2006/22/5., lásd a határozat 24. pontját),
- internetes honlapján a „Smaragd” oldalon (Vj-154/2006/17/3., lásd a határozat 27. pontját) és
- internetes honlapján az [index.php?ARTS=%E\)LET2](http://index.php?ARTS=%E)LET2) és [?ARTS=%E\)LET2](http://?ARTS=%E)LET2) oldalon (Vj-154/2006/17/4., Vj-154/2006/17/6., lásd a határozat 28. pontját),

- az „Union-Smaragd”-ban felhalmozott pénz bármikor felvehető akár teljes egészében, akár részösszeg formájában:

- az internetes honlap [?T=&ARTS=SAJTOKOZLEMENY&ID=429](http://www.sajtokozelemeny.hu/?T=&ARTS=SAJTOKOZLEMENY&ID=429) oldalán (Vj-154/2006/17/5., lásd a határozat 29. pontját).

64. A határozat 15. pontja részletesen ismerteti a visszavásárlásra irányadó szabályokat, amelyekből megállapítható, nem felel meg a valóságnak, hogy az „Union-Smaragd”-ból kedvező feltételekkel lehet pénzt kivenni, hiszen a kezdeti egységek esetében több éven át jelentős veszteséggel jár a fogyasztó számára a visszavásárlás (azzal, hogy már a részleges visszavásárlás is a kötvénykölcsön visszafizetésének kötelezettségével jár). Helytálló az eljárás alá vont által 2006 augusztusától alkalmazott ügyféltájékoztató megállapítása: a 10 éven belüli visszavásárlás jelentős veszteséget okozhat (Vj-154/2006/4/G11/5/6/5.).

65. Nem vitatottan igaz, hogy a felhalmozott pénz bármikor felvehető (a visszavásárlásra egy hónap elteltével nyílik meg a lehetőség, ezt megelőzően a szerződőt megilleti a felmondás joga). Nem felel meg ugyanakkor a valóságnak az, hogy a felhalmozott pénzhez akár teljes egészében is hozzá lehet jutni, hiszen a visszavásárlásra irányadó szabályok következtében a fogyasztó 10 évig csak veszteséggel tud hozzájutni a pénzéhez.

66. A szerződési feltételek szerint részleges visszavásárlás csak a felhalmozási egységek terhére lehetséges, s ha a részleges visszavásárlási kérelemben megjelölt összegre a még meglévő felhalmozási egységek nem nyújtanak fedezetet, azt a biztosító a szerződés megszűnését eredményező teljes visszavásárlási kérelemként kezeli.

Ez azt jelenti, hogy a fogyasztó csak a fenti korlátok között, a kedvezőtlen következmények vállalásával dönthet a részleges visszavásárlásról, s így a befektetésből történő pénzkivétel rugalmassága mint a termék egyik előnye valóságnak való megfelelése is kétséges.

Mentesség a kamatadó megfizetése alól

67. Az eljárás alá vont internetes honlapján (Vj-154/2006/17/2., lásd a határozat 26. pontját) arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy a 2006. szeptember 1. után kötött életbiztosítása is mentes lehet kamatadótól. A tájékoztatás külön felhívja a figyelmet az „Union-Smaragd” termékekre.

A tájékoztatás nem tekinthető olyanoknak, amely általános jelleggel szól a kamatadónak az életbiztosítási termékekre gyakorolt hatásáról (lásd az eljárás alá vont védekezését, 42. pont). A tájékoztatás egésze alapján a fogyasztó arra a következtetésre juthatott, hogy az „Union-Smaragd” esetében kamatadómentesség áll fenn – eközben az eljárás alá vont által sem vitatottan a 2006. augusztus 31. után megkötött az „Union-Smaragd” szerződések nem élveznek kamatadó alóli mentességet (Vj-54/2006/11.), így a tájékoztatás nem felelt meg a valóságnak.

68. Az eljárás alá vont által a Versenytanács tárgyalásán előadottak nem támasztották alá, hogy a fogyasztó az internetes honlapon egyértelmű tájékoztatást kapott volna az „Union-Smaragd” és a kamatadómentesség kapcsolatáról. Olyan egyértelmű közlés nem szerepelt, amely szerint az „Union-Smaragd” szerződések nem élveznek kamatadómentességet.

Az eljárás alá vont által nyújtott tájékoztatás alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.

Kedvező hozamok ígérete

69. Az eljárás alá vont arról adott tájékoztatást, hogy befektetési eszközalapjai 2005-ben kimagasló hozamot értek el, s az ezekbe történő befektetéssel jelentősen magasabb hozamot lehet elérni, mintha a fogyasztó megtakarításait készpénzben, vagy folyószámlán, illetve bankbetétben tartaná:

- a hatoldalas leporelló (Vj-154/2006/4/10/2. F/10/22., lásd a határozat 23. pontját),
- a hatoldalas leporelló módosított változata (Vj-154/2006/22/5., lásd a határozat 24. pontját),
- az internetes honlapon a „Smaragd” oldal (Vj-154/2006/17/3., lásd a határozat 27. pontját) és
- az internetes honlapon az `index.php?ARTS=%E)LET2` és `?ARTS=ÉLET2` oldal (Vj-154/2006/17/4., Vj-154/2006/17/6., lásd a határozat 28. pontját).

A Versenytanács nem rendelkezett olyan kellő mélységű adatokkal, amelyek alapján megállapítható lett ezen állítás valóságnak való megfelelése vagy valótlansága, így ezen állítások versenyjogi értékelése nem volt elvégezhető.

70. A két hatoldalas leporelló egy példaszámítást, illetve grafikont is tartalmazott az automatikus kötvénykölcsön hatásáról a szerződő befizetéseire, illetőleg az elérhető nyereségről. A leporellókon a számítások kapcsán az is szerepelt, hogy „a számítások költséglevonások után, a fenti feltételezéseken, és a múltban elért hozamon alapulnak. Az adatok tájékoztató jellegűek és nem jelentenek garanciát a jövőre vonatkozóan.” E közlés alapján a fogyasztó előtt ismert volt, hogy a közölt számítások nem tekinthetők hozamígéretnek, nem biztos, hogy a tényleges hozam azonos lesz a közöltekkel.

Az előző pontban felhívott mind a négy tájékoztató ismertette, hogy a három eszközalap milyen hozamot ért el a 2005. évben. Az adatokhoz szorosan kapcsolódva jelent meg annak közlése, hogy ezek 2005-ben elért hozamok, s a tájékoztatás egésze alapján a fogyasztó nem vélhette a közléseket a jövőre vonatkozó hozamígéretnek.

Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács e körben sem állapított meg jogsértést.

A termékértékesítők által a kötvénykölcsön kamatáról adott tájékoztatás

71. Önmagában az „Union-Smaragd” termék értékesítését végzők vonatkozásában alkalmazott oktatási segédanyagból (Vj-154/2006/4/9., lásd a határozat 31. pontját) nem volt megállapítható, hogy a fogyasztók a termékértékesítőktől szóban milyen tartalmú tájékoztatást kaptak (lásd az eljárás alá vont által előadottakat, 44. pont), ezért az abban foglaltak vonatkozásában a Versenytanács jogsértést nem állapított meg.

A haláleseti kockázat biztosítása keretében teljesített extra szolgáltatás

72. Az eljárás alá vont az „Union-Smaragd” termék előnyös tulajdonságai között arról adott tájékoztatást, hogy biztosítási védelmet is nyújt, s ennek keretében extra szolgáltatást kínál, baleseti halál esetén az aktuális kötvényértéken felül 1 millió Ft-ot fizet ki:

- a hatoldalas leporelló (Vj-154/2006/4/10/2. F/10/22., lásd a határozat 23. pontját),
- a hatoldalas leporelló módosított változata (Vj-154/2006/22/5., lásd a határozat 24. pontját),
- az internetes honlapon a „Smaragd” oldal (Vj-154/2006/17/3., lásd a határozat 27. pontját) és
- az internetes honlapon az index.php?ARTS=%E)LET2 és ?ARTS=éLET2 oldal (Vj-154/2006/17/4., Vj-154/2006/17/6., lásd a határozat 28. pontját).

73. Az eljárás alá vont a Bit. 5.§-ának (5) bekezdése értelmében a törvény 4.§-ában meghatározott biztosítási tevékenységen és azzal közvetlenül összefüggő tevékenységen kívül más üzletszerű tevékenységet nem folytathat [a biztosítási tevékenység biztosítási szerződésen, jogszabályon vagy tagsági jogviszonyon alapuló kötelezettségvállalás, amely során a tevékenységet végző megszervezi az azonos vagy hasonló kockázatoknak kitett személyek közösségét (veszélyközösség), matematikai és statisztikai eszközökkel felméri a biztosítható kockázatokat, megállapítja és beszedi a kötelezettségvállalás ellenértékét (díját), meghatározott tartalékokat képez, a létrejött jogviszony alapján a kockázatot átvállalja és teljesíti a szolgáltatásokat].

Amint az ismertetésre került, a befektetési egységekhez kötött életbiztosítások az életbiztosítási ágba kerülnek besorolásra (lásd a határozat 3. pontját), azaz a befektetési egységekhez kötött életbiztosítási szerződések megkötésére a biztosítási tevékenység keretében kerül sor. Ez azt jelenti, hogy az ilyen termék kapcsán is teljesülnie kell a biztosítási tevékenység fogalmi elemeinek, így a termék része kell, hogy legyen valamilyen biztosítási kockázat biztosító általi átvállalása. A jelen esetben ez ténylegesen nem más, mint a baleseti halál kockázatának átvállalása, amelynek bekövetkezése esetén az eljárás alá vont a kötvényértéken (a nyilvántartott egységek aktuális értékén) felül 1 millió forintot fizet ki baleseti haláleseti biztosítási összegként – amelyre az eljárás alá vont által a tárgyaláson előadottakból megállapíthatóan a megkötött szerződések igen csekély részében kerül sor.

Mindez azt jelenti, semmi rendkívüli („extra”) nincs abban, hogy a befektetési egységekhez kötött életbiztosítás esetén az eljárás alá vont biztosítási védelmet nyújt, hiszen ennek hiányában nem is köthetne ilyen szerződéseket. A szolgáltatás kapcsán használt túlzó kifejezés alkalmas a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására.

74. Megjegyzi a Versenytanács, nem tartotta elfogadhatónak a gépjárműreklámokra történő utalást, amelyek esetében az „extra” kifejezés a gépjármű alapfelszereltségén felüli tartozékaira vonatkozik (lásd a 45. pontot), mivel itt a tényleges biztosítási fedezetnek az „alapfelszereltség” részének kell lennie ahhoz, hogy a termék megjelenjen az eljárás alá vont kínálatában.

A közlekedési balesetbiztosítás mint akciós kedvezmény

75. A 20-22. pontokban ismertetett szórólapok (Vj-154/2006/4/10/3. F/10/23., Vj-154/2006/4/10/4. F/10/22., Vj-154/2006/40/3.) egy bevezetési akció keretében a kötvénykölcson első éves kamatának elengedése mellett (helyett) választható kedvezményként adtak tájékoztatást arról, hogy a szerződő egy balesetbiztosítási csomagot választhat, amely 3 évre szóló közlekedési balesetbiztosítást tartalmaz. A szórólapok mint „ajándék”-ról tettek említést a közlekedési balesetbiztosításról.

Az eljárás alá vont internetes honlapján 2006. április 19-étől közzétett közlemény (Vj-154/2006/17/1., lásd a határozat 25. pontját) arra hívta fel a fogyasztót, kössön 2006. december 31-ig „Union-Smaragd” biztosítást, és válasszon a bevezető ajándékok közül.

Figyelemmel a fentiekre nem volt elfogadható az eljárás alá vont azon előadása, a tájékoztatások nem tartalmaztak semmilyen utalás arra, hogy a közlekedési balesetbiztosítás „ajándékként” kerül nyújtásra (46. pont), mivel a szórólap és az internet kifejezetten tartalmazta az „ajándék” kifejezést.

76. A fenti tájékoztatások ajándékként, azaz ingyen, díj nélkül nyújtott akciós kedvezményként említették a közlekedési balesetbiztosítási fedezetet.

A szerződési feltételek, illetőleg a felek közötti szerződés e fedezet vonatkozásában nem rendelkeznek a díjról. Az „Union-Smaragd” terméktervéből megállapíthatóan a közlekedési balesetbiztosítás díját tartalmazza a minden szerződő esetén azonos mértékű, alapkezelési költség, 0,235%/hónap. A termékterv semmilyen kedvezményt sem jelez ezen biztosítási fedezet díjával kapcsolatban. Ez azt jelenti, minden szerződő fizeti ezen biztosítás díját, attól függetlenül, hogy választotta-e ezt a „kedvezményt”, s az ezen „kedvezményt” választó szerződő esetében egy látszólagos ajándékról, kedvezményről van szó, mivel a szerződő megfizeti a biztosítási fedezet árát.

Ezzel kapcsolatban a Versenytanács nem fogadta el az eljárás alá vont védekezését (46. pont), amelynek a termékterv ellentmond.

77. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, alkalmas volt a fogyasztók megtévesztésére a közlekedési balesetbiztosításról mint ajándékról adott tájékoztatás.

Limitált széria

77. Az eljárás alá vont arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy

- a termékből csak „limitált széria” áll rendelkezésre:

- a szórólap első változata (Vj-154/2006/4/10/3. F/10/23., lásd a határozat 20. pontját)
- a szórólap második változata (Vj-154/2006/4/10/4. F/10/22., lásd a határozat 21. pontját)
- a hatoldalás leporelló (Vj-154/2006/4/10/2. F/10/22., lásd a határozat 23. pontját),
- a plakát (Vj-154/2006/4., lásd a határozat 30. pontját),

- csak korlátozott darabszámban érhető el az „Union-Smaragd” befektetési lehetőség:

- hatoldalás leporelló (Vj-154/2006/4/10/2. F/10/22., lásd a határozat 23. pontját),
- internetes honlap [index.php?ARTS=%E\)LET2](http://index.php?ARTS=%E)LET2) és [?ARTS=%E\)LET2](http://?ARTS=%E)LET2) oldala (Vj-154/2006/17/4., Vj-154/2006/17/6., lásd a határozat 28. pontját).

78. Az eljárás alá vont fogyasztók felé tett közlései szerint a termékből csak meghatározott mennyiség vásárolható meg, a megköthető szerződések száma korlátozott. A több vonatkozásban igen kedvezőként ismertetett termék esetében az annak korlátozott számban történő elérhetőségére történő, a termék egyfajta különleges, exkluzív voltát hangsúlyozó utalás alkalmas a fogyasztói döntések termékforgalmat, a termék iránti kelendőséget célzó befolyásolására.

79. A Versenytanács rendelkezésére álló iratokban, így különösen a terméktervben semmilyen utalás sincs arra, hogy az „Union-Smaragd”-ot az eljárás alá vont csak limitált szériában kívánta értékesíteni, illetőleg hogy azt ily módon értékesítette. Az Igazgatóság üléséről készült, becsatolt jegyzőkönyvi kivonatból sem volt az megállapítható, hogy ténylegesen limitált mennyiségben, s konkrétan milyen mennyiségben kívánta az eljárás alá vont megkötni a szerződéseket (47. pont).

Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított az eljárás alá vont, amikor a megköthető szerződések korlátozott számáról adott tájékoztatást.

Világújdonság

80. Az eljárás alá vont a 2006 májusában sugárzott televíziós reklámban (lásd a határozat 19. pontját) és az internetes honlapján 2006. április 19-étől közzétett, a fogyasztók számára elérhető közleményben (Vj-154/2006/17/1., lásd a határozat 25. pontját) „világújdonságként” mutatta be a fogyasztóknak az „Union-Smaragd” terméket.

81. A Versenytanács nem osztotta azt az érvelést, amely szerint nem az eljárás alá vontnak kellene bizonyítania az állítás valóságnak való megfelelőségét, hanem a Versenytanácsnak kellett volna igazolnia, hogy van olyan termék a világon, amely hasonló az „Union-Smaragd”-hoz (48. pont).

A piacelsőségi kijelentést tartalmazó reklámok esetében is irányadó, hogy a fogyasztókhoz eljuttatott információk valóságtartalmát minden esetben a közreadójának kell igazolnia (lásd a Fővárosi Bíróság Vj-49/2001. számú ügyben hozott 3.K. 31.893/2001/7. számú ítéletét, illetve a Vj-97/1995. számú ügyben hozott 2.K. 39.757/1995/3. számú ítéletet).

82. A Versenytanács a jelen esetben nem látta igazoltnak, hogy az „Union-Smaragd” termék világújdonság lenne, azaz hozzá hasonló konstrukció nem található az egész világon. Ennek igazolására nem tartotta elegendőnek az eljárás alá vont 48. pontban ismertetett, semmilyen dokumentummal nem alátámasztott előadását (megjegyezve, hogy az eljárás alá vont anyavállalata legfeljebb 15 országról tudott – a Versenytanács által nem ismert kutatást lefolytatva - adatot szolgáltatni, illetőleg a Comité Européen des Assurances honlapja a Versenytanács ismeretei szerint nem tartalmaz termékismertetőket), azzal, hogy még az abban foglaltak elfogadása esetén sem látszik bizonyítottnak az egész világra kiterjedően megfogalmazott állítás (azt sem feledve, hogy az eljárás alá vont előadása szerint a vizsgálat nem terjedt ki „a pénzügyi szolgáltatások tekintetében fejletlenebb ázsiai piacokra” sem, így például arra a japán biztosítási piacra, amely a világ teljes életbiztosítási díjbevételének kb. 20%-át adja).

83. A Versenytanács nem osztja az eljárás alá vont azon véleményét, amely szerint a „világújdonság” kifejezés a pénzügyi jelegű termékek esetében nem alkalmas a fogyasztói döntések befolyásolására.

A versenyjogi relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a Tpv. a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztók megtévesztésének tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely

kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is.

Ez a megközelítés megjelenik magában a Tpvt. III. fejezetének a címében is, amely nem a fogyasztói döntések tisztességtelen *meghatározásának*, hanem a fogyasztói döntések tisztességtelen *befolyásolásának* tilalmáról beszél. Ez tükröződik a Legfelsőbb Bíróság Kf.II. 39.104/2000/3. számú ítéletében is, amelynek értelmében a Tpvt. III. fejezetébe nemcsak az a tisztességtelen reklámtevékenység ütközik, amelyik a fogyasztók döntési szabadságát megszünteti, hanem az is, amely azt csökkenti.

Azzal, hogy az eljárás alá vont a fogyasztók felé irányuló tájékoztatásában, azon belül is a televíziós reklámban szükségesnek tartotta szerepeltetni a „világújdonság” kifejezést, azt fejezte ki, hogy ez alkalmas a fogyasztói döntések befolyásolására, hiszen ellenkező esetben más módot talált volna a fogyasztók figyelmének felkeltésére.

A Versenytanács döntése

84. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács a Tpvt. 77.§-a (1) bekezdésének d) pontja alapján megállapította, hogy az eljárás alá vont 2006 áprilisától a Tpvt. 8.§-a (2) bekezdésének a), c) és d) pontjába ütköző módon, az előzőekben részletezettek szerint a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított az „Union-Smaragd” termékről adott tájékoztatás során.

85. A Versenytanács megjegyzi, a Bit.-nek a biztosítót terhelő tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó szabályainak betartása nem szükségszerűen eredményezi, hogy a biztosító által a fogyasztóknak szóló egyetlen tájékoztatás sem alkalmas a fogyasztók megtévesztésére, illetve a Tpvt. megsértésére (lásd a 37. pontot).

86. A Versenytanács bírságot szabott ki az eljárás alá vonttal szemben a Tpvt. 78.§-ának (1) bekezdése alapján.

A bírság összegét a Versenytanács a Tpvt. 78.§-ának (3) bekezdésében foglaltak szerint határozta meg

A bírság összegének megállapítása során a Versenytanács a rendelkezésére reklámköltségekből indult ki (Vj-154/2006/4/10). Ezt az összeget a Versenytanács megnövelte, mivel a saját internetes honlapon megjelent tájékoztatás esetében reklámköltség nem volt megállapítható.

A Versenytanács az így kapott összeget csökkentette, mivel

- az egyes vizsgált tájékoztatások nemcsak jogsértőnek minősülő közléseket tartalmaztak, azzal ugyanakkor, hogy egyes tájékoztatások esetében több vonatkozásában is megállapítható volt a jogsértés,
- a fogyasztó végső döntésének meghozatalát, a szerződés megkötését megelőzően további ismereteket szerezhetett az „Union-Smaragd” termékről.

A bírság végleges összegének megállapításakor a Versenytanács figyelembe vette

- az eljárás alá vont piaci helyzetét, csekély piaci részesedését (lásd a határozat 2. pontját),
- a jogsértő tájékoztatást tartalmazó szórólapok, leporellók stb. példányszámára és alkalmazásuk körülményeire (Vj-154/2006/38. és 40.), a televíziós reklámfilmek közzétételének számára (Vj-154/2006/40.).

A Versenytanács tekintettel volt továbbá

- a jogsértéssel érintett, több hónapot felölelő időtartamra (a figyelembe vehető időtartamot tájékoztatásonként a határozat IV. pontja tartalmazza),
- a vizsgálattal érintett biztosítási termék sajátos, bizalmi jellegére,
- arra a körülményre, hogy a biztosítási szerződés megkötésével a fogyasztó egy nem rövid távú jogviszonyt hoz létre az eljárás alá vonttal, így a jogsértő magatartás piaci hatása időben elhúzódó.

A bírság összegét megemelte, hogy az eljárás alá vonttal szemben a jelen esetben már a második versenyfelügyeleti eljárásban került megállapításra, hogy a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas magatartást tanúsított.

87. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83.§-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2007. március 8.